

Nationale Monitor Duurzame Gemeenten Factsheetboek 2023

Bijlage III

Nationale Monitor Duurzame Gemeenten Factsheetboek 2023

Bijlage III

Colofon

Opmaak

Eva Stultjens

Fotograaf

Joyce van Belkom

Datum

september 2023

© 2023 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inhoudsopgave

1	Sociaal-cultureel kapitaal	1
1.1	Economische participatie	2
1.1.1	Indicator 1: Arme huishoudens	2
1.1.2	Indicator 2: Bijstand	3
1.1.3	Indicator 3: Vermogen huishoudens	4
1.1.4	Indicator 4: Besteedbaar inkomen	5
1.1.5	Indicator 5: Bewindvoering	6
1.1.6	Indicator 6: Langdurige schulden	7
1.1.7	Indicator 7: Moeite met rondkomen	8
1.2	Gezonde leefstijl	9
1.2.1	Indicator 1: Alcoholgebruik	9
1.2.2	Indicator 2: Beweegvriendelijke omgeving	10
1.2.3	Indicator 3: Drugsgebruik	11
1.2.4	Indicator 4: Ernstig overgewicht	12
1.2.5	Indicator 5: Onvoldoende bewegen	13
1.2.6	Indicator 6: Roken	14
1.2.7	Indicator 7: Stress	15
1.2.8	Indicator 8: Medicijngebruik	16
1.3	Gezondheidszorg	17
1.3.1	Indicator 1: Chronisch zieken	17
1.3.2	Indicator 2: Beoordeling van eigen gezondheid	18
1.3.3	Indicator 3: GGZ zorgkosten	19
1.3.4	Indicator 4: Afstand huisartsenpraktijk	20
1.3.5	Indicator 5: Kwaliteit ziekenhuis	21
1.3.6	Indicator 6: Levensverwachting	22
1.3.7	Indicator 7: Afstand ziekenhuis	22
1.3.8	Indicator 8: Zorgkosten	23
1.4	Kunst en cultuur	24
1.4.1	Indicator 1: Cultuurlandschap	24
1.4.2	Indicator 2: Festivals	25
1.4.3	Indicator 3: Gemeentemonumenten	25
1.4.4	Indicator 4: Afstand musea	26
1.4.5	Indicator 5: Afstand podiumkunsten	26
1.4.6	Indicator 6: Rijksmonumenten	27
1.4.7	Indicator 7: Beschermd stads- en dorpsgezichten	28
1.5	Maatschappelijke participatie	29
1.5.1	Indicator 1: Actief in vereniging	29
1.5.2	Indicator 2: Eenzaamheid	30
1.5.3	Indicator 3: Sociale cohesie	31

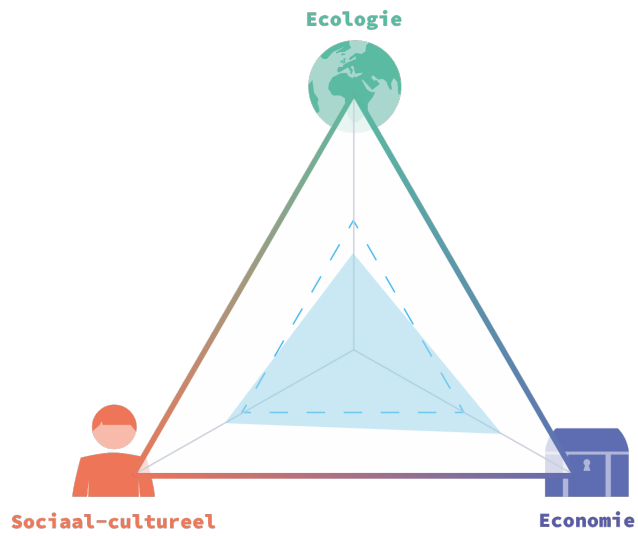
1.5.4	Indicator 4: Sociale contacten	32
1.5.5	Indicator 5: Vertrouwen in medemens	33
1.5.6	Indicator 6: Vrijwilligers	33
1.6	Onderwijs	34
1.6.1	Indicator 1: Afstand basisschool	34
1.6.2	Indicator 2: Onvertraagd naar diploma	35
1.6.3	Indicator 3: Opleidingsniveau bevolking	36
1.6.4	Indicator 4: Voortijdig schoolverlaters	37
1.6.5	Indicator 5: Afstand voortgezet onderwijs	38
1.6.6	Indicator 6: Afstand MBO	38
1.6.7	Indicator 7: Tevredenheid basisschool	39
1.6.8	Indicator 8: Tevredenheid voortgezet onderwijs	40
1.7	Politieke participatie	41
1.7.1	Indicator 1: Opkomst Europese verkiezingen	41
1.7.2	Indicator 2: Opkomst gemeenteraadsverkiezingen	42
1.7.3	Indicator 3: Opkomst landelijke verkiezingen	43
1.7.4	Indicator 4: Politiek actief	44
1.7.5	Indicator 5: Politiek vertrouwen	45
1.7.6	Indicator 6: Opkomst provinciale verkiezingen	46
1.8	Veiligheid	47
1.8.1	Indicator 1: Gewelddelicten	47
1.8.2	Indicator 2: Jeugdcriminaliteit	48
1.8.3	Indicator 3: Kindermishandeling	49
1.8.4	Indicator 4: Onveiligheidsgevoel	50
1.8.5	Indicator 5: Seksueel geweld	51
1.8.6	Indicator 6: Vandalisme	52
1.8.7	Indicator 7: Verkeersonveiligheid	53
1.8.8	Indicator 8: Vermogensdelicten	54
1.9	Wonen	55
1.9.1	Indicator 1: Betaalbare koopwoningen	55
1.9.2	Indicator 2: Leegstand woningen	56
1.9.3	Indicator 3: Transactiesnelheid	57
1.9.4	Indicator 4: Tevredenheid woning	58
1.9.5	Indicator 5: Woningtekort	59
1.10	Woonomgeving	60
1.10.1	Indicator 1: Afstand levensmiddelen	60
1.10.2	Indicator 2: Geluidhinder burelen	61
1.10.3	Indicator 3: Geluidhinder weg	62
1.10.4	Indicator 4: Tevredenheid winkels	63
1.10.5	Indicator 5: Tevredenheid woonomgeving	64

2	Ecologisch kapitaal	65
2.1	Afval en grondstoffen	66
2.1.1	Indicator 1: Totaal huishoudelijk afval	66
2.1.2	Indicator 3: Scheidingspercentage fijn afval	67
2.1.3	Indicator 3: Scheidingspercentage grof afval	68
2.1.4	Indicator 4: Gevaarlijk afval	69
2.1.5	Indicator 5: GFT afval	70
2.1.6	Indicator 6: Papier en karton afval	71
2.1.7	Indicator 7: PMD afval	72
2.2	Bodem	73
2.2.1	Indicator 1: Stikstof depositie	73
2.2.2	Indicator 2: Verharding	74
2.2.3	Indicator 3: Verzilting	75
2.2.4	Indicator 4: Bodemdaling	76
2.3	Energie	77
2.3.1	Indicator 1: Elektriciteitsverbruik bedrijven	77
2.3.2	Indicator 2: Elektriciteitsverbruik huishoudens	78
2.3.3	Indicator 3: Energiebehoefte woningen	79
2.3.4	Indicator 4: Gasverbruik bedrijven	80
2.3.5	Indicator 5: Gasverbruik huishoudens	81
2.3.6	Indicator 6: Windenergie	82
2.3.7	Indicator 7: Zonnestroom	83
2.3.8	Indicator 8: Energiebehoefte utiliteitsgebouwen	84
2.3.9	Indicator 9: Hernieuwbare energie	85
2.4	Externe veiligheid en hinder	86
2.4.1	Indicator 1: Geluidbelasting	86
2.4.2	Indicator 2: Hittestress	87
2.4.3	Indicator 3: Lichtbelasting	88
2.4.4	Indicator 4: Overstromingen	89
2.4.5	Indicator 5: Risico bedrijven	90
2.4.6	Indicator 6: Wateroverlast	91
2.5	Lucht	92
2.5.1	Indicator 1: Emissie methaan	92
2.5.2	Indicator 2: Emissie koolstofdioxide	93
2.5.3	Indicator 3: Emissie ammoniak	94
2.5.4	Indicator 4: Emissie NMVOS	95
2.5.5	Indicator 5: Emissie stikstofoxiden	96
2.5.6	Indicator 6: Emissie fijnstof	97
2.5.7	Indicator 7: Concentratie stikstofoxiden	98
2.5.8	Indicator 8: Concentratie ozon	99
2.5.9	Indicator 9: Concentratie fijnstof	100

2.6	Natuur en landschap	101
2.6.1	Indicator 1: Belevingswaarde landschap	101
2.6.2	Indicator 2: Rode lijst soorten	102
2.6.3	Indicator 3: Soortenrijkdom	103
2.6.4	Indicator 4: Beschermd natuurgebied	104
2.6.5	Indicator 5: Openbaar bomen	104
2.6.6	Indicator 6: Openbaar groen	105
2.7	Water	106
2.7.1	Indicator 1: Fysisch-chemische kwaliteit	106
2.7.2	Indicator 2: Kwaliteit macrofauna	107
2.7.3	Indicator 3: Kwaliteit waterflora	108
2.7.4	Indicator 4: Kwaliteit overige stoffen	109
2.7.5	Indicator 5: Prioritaire stoffen	110
2.7.6	Indicator 6: Kwaliteit visstand	111
2.7.7	Indicator 7: Emissies stikstof op water	112
2.7.8	Indicator 8: Emissies fosfor op water	113
3	Economische kapitaal	114
3.1	Arbeid	115
3.1.1	Indicator 1: Arbeidsongeschiktheid	115
3.1.2	Indicator 2: Benutting arbeidspotentieel	116
3.1.3	Indicator 3: Demografische druk	117
3.1.4	Indicator 4: Jeugdwerkloosheid	118
3.1.5	Indicator 5: Vergroening	119
3.1.6	Indicator 6: Werkgelegenheidsfunctie	120
3.1.7	Indicator 7: Werkloosheid	121
3.2	Concurrentievermogen	122
3.2.1	Indicator 1: BRP per hoofd	122
3.2.2	Indicator 2: Opheffingen	123
3.2.3	Indicator 3: Aandeel startende bedrijven	124
3.3	Infrastructuur en bereikbaarheid	125
3.3.1	Indicator 1: Afstand tot openbaar vervoer	125
3.3.2	Indicator 2: Fietsklimaat	126
3.3.3	Indicator 3: Filezwaarte	127
3.3.4	Indicator 4: Glasvezel aansluitingen	128
3.3.5	Indicator 5: Ontsluiting hoofdwegen	129
3.3.6	Indicator 6: Laadpalen	130
3.3.7	Indicator 7: Ontsluiting bedrijventerreinen	131
3.3.8	Indicator 8: Schone voertuigen bedrijven	132
3.3.9	Indicator 9: Schone voertuigen particulier	133
3.3.10	Indicator 10: Ontsluiting treinstations	134

3.4	Kennis	135
3.4.1	Indicator 1: Capaciteit WO/HBO	135
3.4.2	Indicator 2: High- en mediumtech werkgelegenheid	136
3.4.3	Indicator 3: Aandeel hoogopgeleiden	137
3.5	Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden	138
3.5.1	Indicator 1: Netto/bruto verhouding bedrijventerreinen	138
3.5.2	Indicator 2: Verouderd bedrijventerrein	139
3.5.3	Indicator 3: Voorraad bedrijventerreinen	140
3.5.4	Indicator 4: Leegstaand kantoorruimte	141
3.5.5	Indicator 5: Leegstaand winkelruimte	142

1 Sociaal-cultureel kapitaal

1.1 Economische participatie

1.1.1 Indicator 1: Arme huishoudens

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Percentage huishoudens met inkomen tot 105% van het sociale minimum ten opzichte van het totaal aantal huishoudens gedurende 4 jaar of langer.
Lange termijn doel	Er is armoede noch uitsluiting.
Relatie met lange termijn doel	Armoede is een situatie waarin men door een veelheid van oorzaken terecht kan komen (bijv. door ziekte, werkloosheid, overlijden partner). De mate waarin een gemeenschap in staat is het aantal huishoudens dat onder een sociaal aanvaardbaar minimum zit, beperkt te houden is een indicatie van de solidariteit van die samenleving met sociaal zwakkeren
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	-
Minimum	15
Grens Rood - Oranje	3
Grens Oranje - Groen	2
Grens Groen - Goud	1
Maximum	0

1.1.2 Indicator 2: Bijstand

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Het gemiddeld aantal personen in de bijstand per jaar relatief aan de gemiddelde omvang van de totale potentiële beroepsbevolking (x1000) van dat jaar (15-75).
Lange termijn doel	Burgers zijn in staat om zich economisch staande te houden.
Relatie met lange termijn doel	Net als langdurige werkloosheid is veel bijstand onwenselijk. Wanneer meer inwoners van een gemeente een bijstandsuitkering ontvangen, betekent het dat meer mensen moeite hebben met rondkomen en met meedoen in de sociaal economische vooruitgang van de gemeente.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	3
Grens Oranje - Groen	2
Grens Groen - Goud	1
Maximum	0

1.1.3 Indicator 3: Vermogen huishoudens

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Percentage huishoudens met een vermogen van 5000 euro of meer (excl. Hypotheek en studieschuld).
Lange termijn doel	Er is armoede noch uitsluiting.
Relatie met lange termijn doel	Armoede is een situatie waarin men door een veelheid van oorzaken terecht kan komen (bijv. door ziekte, werkloosheid, overlijden partner). De mate waarin men een buffer opbouwt, geeft aan hoe snel mensen in een armoede situatie terecht komen. De mate waarin een gemeenschap in staat is het aantal huishoudens met een buffer te vergroten is een indicatie van de solidariteit van die samenleving met sociaal zwakkeren.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	60
Grens Oranje - Groen	70
Grens Groen - Goud	80
Maximum	100

1.1.4 Indicator 4: Besteedbaar inkomen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Gemiddeld besteedbaar inkomen per gemeente, uitgedrukt in €1.000
Lange termijn doel	Burgers zijn in staat om zich economisch staande te houden.
Relatie met lange termijn doel	Wanneer inwoners een laag besteedbaar inkomen hebben zijn ze lastig of niet in staat om zichzelf economisch staande te houden op de langere termijn.
Eenheid	1.000 euro
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	+
Minimum	30
Grens Rood - Oranje	45
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	55
Maximum	120

1.1.5 Indicator 5: Bewindvoering

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Percentage inwoners met een bewindvoerder op 1 januari van het desbetreffende jaar
Lange termijn doel	Burgers zijn in staat om zich economisch staande te houden.
Relatie met lange termijn doel	Personen met een bewindvoerder zijn zich niet ten alle tijden in staat om zichzelf economisch staande te houden maar hebben hierbij hulp nodig uit de maatschappij.
Eenheid	%
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	0.2
Grens Oranje - Groen	0,1
Grens Groen - Goud	0,05
Maximum	0

1.1.6 Indicator 6: Langdurige schulden

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Percentage huishoudens dat 3 opeenvolgende jaren een schuld van €1.000 of meer heeft.
Lange termijn doel	Er is armoede noch uitsluiting.
Relatie met lange termijn doel	Armoede is een situatie waarin men door een veelheid van oorzaken terecht kan komen (bijv. door ziekte, werkloosheid, overlijden partner). Wanneer met langdurig in de schulden zit, geeft dit aan dat men er zelf moeilijk uit kan komen. Daarnaast creert een langdurige schulden situatie voor meer negatieve gevolgen als bijvoorbeeld stress.
Eenheid	%
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	-
Minimum	30
Grens Rood - Oranje	12,5
Grens Oranje - Groen	10
Grens Groen - Goud	7,5
Maximum	0

1.1.7 Indicator 7: Moeite met rondkomen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Economische participatie
Omschrijving indicator	Percentage personen dat moeite heeft met rondkomen.
Lange termijn doel	Burgers zijn in staat om zich economisch staande te houden.
Relatie met lange termijn doel	Wanneer burgers moeite hebben met rondkomen zijn ze niet in staat zichzelf staande te houden. Onafhankelijk van het daadwerkelijke inkomen gaat het hierbij om het ervaren inkomen en het rondkomen dat hierbij hoort.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,28571
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	13
Grens Groen - Goud	6
Maximum	0

1.2 Gezonde leefstijl

1.2.1 Indicator 1: Alcoholgebruik

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking dat overmatig alcohol gebruikt
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Net als de indicator Sportbeoefening zegt de indicator Alcoholgebruik iets over hoe mensen invulling geven aan de eis Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl. De mate waarin je gezond leeft, of een gezond eet- en drinkpatroon naleeft, geeft weer in hoeverre je gezond gedrag vertoont.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	20
Grens Rood - Oranje	8
Grens Oranje - Groen	6,5
Grens Groen - Goud	5
Maximum	0

1.2.2 Indicator 2: Bewegvriendelijke omgeving

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Beweegvriendelijke omgeving bestaat uit verschillende deelindicatoren (Publieke sportaccommodaties, Sport- en speelplekken, Sport-speel- en beweegruimte, Routes, Buitengebied, Nabijheid van voorzieningen) die samen de indicator vormen.
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Preventie tegen ziekten en het bewaken van een goede gezondheid is niet alleen een kwestie van beschikbaarheid en toegankelijkheid van goede zorgvoorzieningen maar is ook een persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere burger. Dit wordt uitgedrukt met de eis: Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl . Bewegen is daarbij voor ieder mens een belangrijk criterium. De indicator beweegvriendelijke omgeving geeft inzicht in de mate waarin burgers uitdrukking kunnen geven aan deze gezonde leefwijze middels de leefomgeving.
Eenheid	Score
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	50
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	70
Maximum	100

1.2.3 Indicator 3: Drugsgebruik

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Percentage jongeren uit het tweede en vierde leerjaar van het voortgezet onderwijs dat de laatste 4 weken wiet of hasj heeft gebruikt.
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Preventie tegen ziekten en het bewaken van een goede gezondheid is niet alleen een kwestie van beschikbaarheid en toegankelijkheid van goede zorgvoorzieningen maar is ook een persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere burger. Dit wordt uitgedrukt met de eis: Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl. De indicator drugsverslaafden geeft inzicht in de mate waarin burgers uitdrukking geven aan deze gezonde leefwijze.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	15
Grens Rood - Oranje	6
Grens Oranje - Groen	4
Grens Groen - Goud	2
Maximum	0

1.2.4 Indicator 4: Ernstig overgewicht

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking met ernstig overgewicht
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Net als de indicator sportbeoefening zegt de indicator obesitas iets over hoe mensen invulling geven aan de eis iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl. De mate waarin je gezond leeft, of een gezond eet- en drinkpatroon naleeft, geeft weer in hoeverre je gezond gedrag vertoont.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	30
Grens Rood - Oranje	16
Grens Oranje - Groen	12
Grens Groen - Goud	8
Maximum	0

1.2.5 Indicator 5: Onvoldoende bewegen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking dat niet voldoet aan de beweegerichtlijn.
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Preventie tegen ziekten en het bewaken van een goede gezondheid is niet alleen een kwestie van beschikbaarheid en toegankelijkheid van goede zorgvoorzieningen maar is ook een persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere burger. Dit wordt uitgedrukt met de eis: Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl . Bewegen is daarbij voor ieder mens een belangrijk criterium. De indicator onvoldoende bewegen geeft inzicht in de mate waarin burgers uitdrukking geven aan deze gezonde leefwijze.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	60
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	40
Maximum	0

1.2.6 Indicator 6: Roken

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking dat rookt
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Net als de indicator sportbeoefening zegt de indicator stress iets over hoe mensen invulling geven aan de eis iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl. De mate waarin je een gezonde balans houdt tussen bijvoorbeeld werk en privé, geeft weer in hoeverre je gezond gedrag vertoont.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	50
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	15
Grens Groen - Goud	10
Maximum	0

1.2.7 Indicator 7: Stress

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking dat aangeeft (veel) stress te hebben gehad in de afgelopen 4 weken
Lange termijn doel	Iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl
Relatie met lange termijn doel	Net als de indicator sportbeoefening zegt de indicator obesitas iets over hoe mensen invulling geven aan de eis iedereen heeft een eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde leefstijl. De mate waarin je gezond leeft, of een gezond eet- en drinkpatroon naleeft, geeft weer in hoeverre je gezond gedrag vertoont.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	15
Grens Groen - Goud	10
Maximum	0

1.2.8 Indicator 8: Medicijngebruik

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezonde leefstijl
Omschrijving indicator	Gemiddelde medicijngebruik per inwoner.
Lange termijn doel	De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond.
Relatie met lange termijn doel	Wanneer men veel medicijnen gebruikt is men niet in optimale gezondheid.
Eenheid	%
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	4
Grens Rood - Oranje	3
Grens Oranje - Groen	2,5
Grens Groen - Goud	2
Maximum	0

1.3

1.4 Gezondheidszorg

1.4.1 Indicator 1: Chronisch zieken

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	Percentage personen met één of meer langdurige ziekten.
Lange termijn doel	De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond.
Relatie met lange termijn doel	Langdurige aandoeningen kunnen leiden tot belemmeringen in het dagelijks leven en daardoor de kwaliteit van leven negatief beïnvloeden. Het percentage chronisch zieken in een samenleving geeft een beeld van de algehele fysieke gezondheidstoestand. De indicator geeft informatie over de eis of de bevolking lichamelijk en geestelijk gezond is.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	35
Grens Oranje - Groen	30
Grens Groen - Goud	25
Maximum	0

1.4.2 Indicator 2: Beoordeling van eigen gezondheid

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking dat zijn of haar gezondheid als goed beoordeelt.
Lange termijn doel	De bevolking voelt zich gezond.
Relatie met lange termijn doel	Om de eis te toetsen of de bevolking zich gezond voelt moeten we afgaan op de subjectieve perceptie van de gezondheid. Het gaat hier om de subjectieve ervaring van de eigen gezondheidstoestand. De bevolking dient niet alleen gezond te zijn, maar zich ook gezond te voelen. In theorie zou dus de gezondheid van de bevolking toe kunnen nemen, terwijl de bevolking zich tegelijkertijd minder gezond voelt.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	72,5
Grens Oranje - Groen	77,5
Grens Groen - Goud	82,5
Maximum	100

1.4.3 Indicator 3: GGZ zorgkosten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	De gemiddelde GGZ-zorgkosten (basis en specialistisch) per inwoner.
Lange termijn doel	De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond.
Relatie met lange termijn doel	De GGZ kosten dienen als proxy voor de geestelijke gezondheid van de inwoners. Hoe minder kosten er nodig zijn aan GGZ instellingen, hoe beter de mentale gezondheid zal zijn binnen de gemeente.
Eenheid	Kosten per inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	-
Minimum	600
Grens Rood - Oranje	225
Grens Oranje - Groen	175
Grens Groen - Goud	125
Maximum	0

1.4.4 Indicator 4: Afstand huisartsenpraktijk

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	Afstand tot huisartsenpraktijk
Lange termijn doel	De gezondheidszorg is van goede kwaliteit en toegankelijk voor iedereen, inclusief preventie en nazorg.
Relatie met lange termijn doel	De afstand tot de huisarts zegt iets over de bereikbaarheid van de gezondheidszorg in de diverse gemeenten.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	-
Minimum	3
Grens Rood - Oranje	2
Grens Oranje - Groen	1
Grens Groen - Goud	0,5
Maximum	0

1.4.5 Indicator 5: Kwaliteit ziekenhuis

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	Kwaliteitsscore ziekenhuizen
Lange termijn doel	De gezondheidszorg is van goede kwaliteit en toegankelijk voor iedereen, inclusief preventie en nazorg.
Relatie met lange termijn doel	Een kwalitatief goede zorg in ziekenhuizen draagt bij aan een snel herstel van patiënten en verbeterd daarmee de gemiddelde gezondheid.
Eenheid	Score (0-4)
Aggregatie	Ziekenhuis
Weging	12,500
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	1,8
Grens Oranje - Groen	2,5
Grens Groen - Goud	3,2
Maximum	4

1.4.6 Indicator 6: Levensverwachting

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	De gemiddelde levensverwachting bij geboorte.
Lange termijn doel	De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond.
Relatie met lange termijn doel	De levensverwachting is een modelmatige uitkomst van allerlei gezondheidsfactoren, zoals: leefstijl, zorg, omgeving en preventie. Het is een soort outcome-indicator van hoe gezond de bevolking is.
Eenheid	Jaar
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	81
Grens Oranje - Groen	82
Grens Groen - Goud	83
Maximum	100

1.4.7 Indicator 7: Afstand ziekenhuis

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	Afstand tot het ziekenhuis (incl. polikliniek)
Lange termijn doel	De gezondheidszorg is van goede kwaliteit en toegankelijk voor iedereen, inclusief preventie en nazorg.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator zegt iets over de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de (gezondheids)zorg.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	-
Minimum	65
Grens Rood - Oranje	10
Grens Oranje - Groen	5
Grens Groen - Goud	2,5
Maximum	0

1.4.8 Indicator 8: Zorgkosten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Gezondheidszorg
Omschrijving indicator	De gemiddelde zorgkosten per inwoner
Lange termijn doel	De bevolking is lichamelijk en geestelijk gezond.
Relatie met lange termijn doel	Hoe lager de zorgkosten gemiddeld zijn, hoe gezonder de bevolking over het algemeen
Eenheid	Kosten per inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,500
Richting	-
Minimum	5000
Grens Rood - Oranje	3000
Grens Oranje - Groen	2750
Grens Groen - Goud	2500
Maximum	0

1.5 Kunst en cultuur

1.5.1 Indicator 1: Cultuurlandschap

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Aantal erfgoedkaarten in de gemeente. Binnen deze indicator hanteren we het begrip 'cultuurhistorie' in de zin van de disciplines archeologie, aardkunde, historische geografie (historisch cultuurlandschap) en historische bouwkunst/ stedenbouw. Deze onderdelen vormen gezamenlijk het cultuurlandschap.
Lange termijn doel	Het cultureel erfgoed wordt beschermd en versterkt.
Relatie met lange termijn doel	Het culturele erfgoed moet worden beschermd en versterkt. Op welke wijze dit gebeurt is lastig vast te stellen. Een globale indruk van de inspanningen die worden geleverd aan het behoud van cultureel erfgoed kan gegenereerd worden door het aantal beschermde cultuurlandschappen te bekijken.
Eenheid	Aantal
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	1
Grens Oranje - Groen	3
Grens Groen - Goud	5
Maximum	10

1.5.2 Indicator 2: Festivals

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Het aantal festivals in een gemeente per 10.000 inwoners.
Lange termijn doel	Het culturele aanbod is groot evenals de diversiteit.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator geeft de omvang van het aanbod van cultuur in de vorm van festivals in de gemeente aan.
Eenheid	Aantal per 10.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,2
Grens Oranje - Groen	0,6
Grens Groen - Goud	1
Maximum	30

1.5.3 Indicator 3: Gemeentemonumenten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Aantal gemeentemonumenten per 1.000 inwoners
Lange termijn doel	Het cultureel erfgoed wordt beschermd en versterkt.
Relatie met lange termijn doel	Het culturele erfgoed moet worden beschermd en versterkt. Op welke wijze dit gebeurt is lastig vast te stellen. Een globale indruk van de inspanningen die worden geleverd aan het behoud van cultureel erfgoed kan gegenereerd worden door het in aanvragen van een beschermde status van monumenten.
Eenheid	Aantal per 1.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	8,33333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	1
Grens Oranje - Groen	3
Grens Groen - Goud	5
Maximum	100

1.5.4 Indicator 4: Afstand musea

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Afstand tot musea
Lange termijn doel	Het culturele aanbod is groot evenals de diversiteit.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator geeft de beschikbaarheid van musea in de omgeving aan, wat een onderdeel is van de culturele aanbod van een gemeente
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	6
Grens Oranje - Groen	4
Grens Groen - Goud	2
Maximum	0

1.5.5 Indicator 5: Afstand podiumkunsten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Afstand tot podiumkunsten
Lange termijn doel	Het culturele aanbod is groot evenals de diversiteit.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator geeft de omvang van het aanbod van cultuur in de vorm van podiumkunsten in de omgeving aan.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	15
Grens Oranje - Groen	7,5
Grens Groen - Goud	2,5
Maximum	0

1.5.6 Indicator 6: Rijksmonumenten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Aantal rijksmonumenten per 1.000 inwoners
Lange termijn doel	Het cultureel erfgoed wordt beschermd en versterkt.
Relatie met lange termijn doel	Het culturele erfgoed moet worden beschermd en versterkt. Op welke wijze dit gebeurt is lastig vast te stellen. Een globale indruk van de inspanningen die worden geleverd aan het behoud van cultureel erfgoed kan gegenereerd worden door het in aanvragen van een beschermde status van monumenten.
Eenheid	Aantal per 1.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	8,3333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	2
Grens Oranje - Groen	4
Grens Groen - Goud	6
Maximum	100

1.5.7 Indicator 7: Beschermd stads- en dorpsgezichten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Kunst en cultuur
Omschrijving indicator	Percentage oppervlakte beschermd stads- en dorpsgezichten per gemeente
Lange termijn doel	Het cultureel erfgoed wordt beschermd en versterkt.
Relatie met lange termijn doel	Het culturele erfgoed moet worden beschermd en versterkt. Op welke wijze dit gebeurt is lastig vast te stellen. Een globale indruk van de inspanningen die worden geleverd aan het behoud van cultureel erfgoed kan gegenereerd worden door het in aanvragen van een beschermd status van stads- of dorpsgezichten.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,5
Grens Oranje - Groen	1
Grens Groen - Goud	5
Maximum	100

1.6 Maatschappelijke participatie

1.6.1 Indicator 1: Actief in vereniging

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Maatschappelijke participatie
Omschrijving indicator	Aandeel personen van 18 jaar of ouder dat minimaal maandelijks aan een verenigingsactiviteit deelneemt
Lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij de samenleving.
Relatie met lange termijn doel	Lidmaatschap van verenigingen is een goede indicator voor het sociaal kapitaal in een samenleving. Door lidmaatschap van een hobby- of vrijetijdsvereniging komen mensen in aanraking met anderen waardoor nieuwe contacten ontstaan. Met behulp van deze indicator wordt inzichtelijk gemaakt welk percentage van de inwoners daadwerkelijk actief lid is van een vereniging, zodat voorgenoemde zinvolle participatie daadwerkelijk bereikt kan worden.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	40
Grens Oranje - Groen	45
Grens Groen - Goud	50
Maximum	100

1.6.2 Indicator 2: Eenzaamheid

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Maatschappelijke participatie
Omschrijving indicator	Percentage personen dat (zeer) ernstig eenzaam is (volwassenen 19+).
Lange termijn doel	De sociale samenhang van de samenleving is gewaarborgd.
Relatie met lange termijn doel	Uitsluiting gaat vaak hand in hand met eenzaamheid. De sociale samenhang van de samenleving is gewaarborgd als er sprake is van voldoende sociale contacten. Het gaat daarbij om deelname, betrokkenheid en binding van mensen met het maatschappelijke leven.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	12
Grens Oranje - Groen	8
Grens Groen - Goud	4
Maximum	0

1.6.3 Indicator 3: Sociale cohesie

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Maatschappelijke participatie
Omschrijving indicator	Een rapportcijfer dat de sociale cohesie binnen een regio aangeeft
Lange termijn doel	De sociale samenhang van de samenleving is gewaarborgd.
Relatie met lange termijn doel	Sociale cohesie is een breed begrip dat gaat over de samenhang tussen mensen. Het is de mate waarin mensen in hun gedrag en beleving uitdrukking geven aan hun betrokkenheid bij maatschappelijke verbanden in hun persoonlijke leven, als burger in de maatschappij en als lid van de samenleving. Het is een kenmerk van een groep of gemeenschap
Eenheid	Score (1-10)
Aggregatie	Gemeente/Basisteam/politie district
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	6
Grens Oranje - Groen	6,5
Grens Groen - Goud	7
Maximum	10

1.6.4 Indicator 4: Sociale contacten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Maatschappelijke participatie
Omschrijving indicator	Percentage respondenten dat aangeeft vaak of regelmatig contact te hebben met vrienden, familie en bureu
Lange termijn doel	De sociale samenhang van de samenleving is gewaarborgd.
Relatie met lange termijn doel	De sociale participatie van burgers is voor een belangrijk deel afhankelijk van de sociale contacten die zij hebben. Daarmee wordt bedoeld, vrienden, familie, bureu, etc. In feite is deze indicator omgekeerd evenredig aan eenzaamheid.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	70
Grens Oranje - Groen	73
Grens Groen - Goud	76
Maximum	100

1.6.5 Indicator 5: Vertrouwen in medemens

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Maatschappelijke participatie
Omschrijving indicator	Percentage respondenten dat aangeeft over het algemeen vertrouwen te hebben in andere mensen
Lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij de samenleving.
Relatie met lange termijn doel	Voor de sociale participatie van de samenleving is het van groot belang om sociaal vertrouwen te hebben. Dit is de basis waardoor participatie vorm kan krijgen.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	50
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	70
Maximum	100

1.6.6 Indicator 6: Vrijwilligers

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Maatschappelijke participatie
Omschrijving indicator	Percentage respondenten dat vrijwilligerswerk doet.
Lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij de samenleving.
Relatie met lange termijn doel	Het percentage burgers dat vrijwilligerswerk doet zegt iets over de mate waarin de sociale cohesie van de samenleving is gewaarborgd.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	30
Grens Groen - Goud	40
Maximum	100

1.7 Onderwijs

1.7.1 Indicator 1: Afstand basisschool

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Gemiddelde afstand tot basisschool
Lange termijn doel	Iedereen heeft toegang tot een vorm van onderwijs of scholing die past bij zijn of haar capaciteiten.
Relatie met lange termijn doel	Een groot aanbod aan basisscholen is belangrijk voor de opleidingsmogelijkheden van de bevolking. Een School dichtbij huis betekend een hogere kwaliteit van de leefomgeving, voornamelijk voor jonge gezinnen.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	2
Grens Rood - Oranje	1,5
Grens Oranje - Groen	1
Grens Groen - Goud	0,5
Maximum	0

1.7.2 Indicator 2: Onvertraagd naar diploma

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Percentage leerlingen dat het voortgezet onderwijs doorloopt zonder in één van de (bovenbouw) klassen te blijven zitten.
Lange termijn doel	Het onderwijs is van hoge kwaliteit.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator meet de doorlooptijd van de opleiding door leerlingen. Naast dat er goede cijfers worden gehaald, is het rendement van een opleiding ook een factor die de kwaliteit van het onderwijs aangeeft.
Eenheid	Index
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	94,5
Grens Oranje - Groen	96,5
Grens Groen - Goud	98,5
Maximum	100

1.7.3 Indicator 3: Opleidingsniveau bevolking

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Percentage laagopgeleiden van de bevolking.
Lange termijn doel	Iedereen heeft de plicht er voor zorg te dragen dat zijn of haar competenties (blijven) aansluiten op maatschappelijke behoeften.
Relatie met lange termijn doel	Het opleidingsniveau van de bevolking is het resultaat na het genieten van onderwijs totdat de scholingsplicht afgelopen is bij het 18de levensjaar. Echter, ook na het 18de levensjaar kunnen volwassenen blijven investeren in zichzelf om de eigen professionele expertise en competenties, de kennis, vaardigheden en attitudes te verbeteren.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	35
Grens Oranje - Groen	30
Grens Groen - Goud	25
Maximum	0

1.7.4 Indicator 4: Voortijdig schoolverlaters

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Percentage leerlingen (jonger dan 23) dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat.
Lange termijn doel	Iedereen heeft de plicht er voor zorg te dragen dat zijn of haar competenties (blijven) aansluiten op maatschappelijke behoeften.
Relatie met lange termijn doel	Een van de eisen die aan de voorraad onderwijs is gesteld zegt dat iedereen toegang dient te hebben tot een vorm van onderwijs of scholing die past bij zijn of haar capaciteiten (ongeacht leeftijd, geslacht, afkomst en achtergrond). In het geval veel leerlingen voortijdig de schoolloopbaan beëindigen kan gesteld worden dat aan deze eis niet is voldaan.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	10
Grens Rood - Oranje	2
Grens Oranje - Groen	1,5
Grens Groen - Goud	1
Maximum	0

1.7.5 Indicator 5: Afstand voortgezet onderwijs

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Gemiddelde afstand tot middelbare school
Lange termijn doel	Iedereen heeft toegang tot een vorm van onderwijs of scholing die past bij zijn of haar capaciteiten.
Relatie met lange termijn doel	Een groot aanbod aan middelbare scholen is belangrijk voor de opleidingsmogelijkheden van de bevolking. Een School dichtbij huis betekent een hogere kwaliteit van de leefomgeving, voornamelijk voor jonge gezinnen.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	20
Grens Rood - Oranje	5
Grens Oranje - Groen	2,5
Grens Groen - Goud	1,5
Maximum	0

1.7.6 Indicator 6: Afstand MBO

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Gemiddelde afstand tot MBO scholen in kilometers.
Lange termijn doel	Iedereen heeft toegang tot een vorm van onderwijs of scholing die past bij zijn of haar capaciteiten.
Relatie met lange termijn doel	Een groot aanbod aan MBO scholen is belangrijk voor de opleidingsmogelijkheden van de bevolking. Een School dichtbij huis betekent een hogere kwaliteit van de leefomgeving.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	35
Grens Rood - Oranje	8
Grens Oranje - Groen	5
Grens Groen - Goud	3
Maximum	0

1.7.7 Indicator 7: Tevredenheid basisschool

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Gemiddelde tevredenheid met basisschool, gegeven als rapportcijfer.
Lange termijn doel	Iedereen heeft toegang tot een vorm van onderwijs of scholing die past bij zijn of haar capaciteiten.
Relatie met lange termijn doel	Een grote tevredenheid aan scholen is belangrijk voor de opleidingsmogelijkheden van de bevolking. Tevredenheid met onderwijs betekent een hogere kwaliteit van de leefomgeving en van het onderwijs zelf.
Eenheid	Score
Aggregatie	School
Weging	12,5
Richting	+
Minimum	5
Grens Rood - Oranje	7
Grens Oranje - Groen	7,5
Grens Groen - Goud	8
Maximum	10

1.7.8 Indicator 8: Tevredenheid voortgezet onderwijs

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Vorraad	Onderwijs
Omschrijving indicator	Gemiddelde tevredenheid met voortgezet onderwijs, gegeven als rapportcijfer.
Lange termijn doel	Iedereen heeft toegang tot een vorm van onderwijs of scholing die past bij zijn of haar capaciteiten.
Relatie met lange termijn doel	Een grote tevredenheid aan scholen is belangrijk voor de opleidingsmogelijkheden van de bevolking. Tevredenheid met onderwijs betekent een hogere kwaliteit van de leefomgeving en van het onderwijs zelf.
Eenheid	Score
Aggregatie	School
Weging	12,5
Richting	+
Minimum	5
Grens Rood - Oranje	7
Grens Oranje - Groen	7,5
Grens Groen - Goud	8
Maximum	10

1.8 Politieke participatie

1.8.1 Indicator 1: Opkomst Europese verkiezingen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Politieke participatie
Omschrijving indicator	Gemiddeld opkomstpercentage in de gemeente bij de Europese parlementsverkiezingen
Lange termijn doel	Elke burger heeft zeggenschap in politieke besluitvorming die hem of haar en de samenleving en haar toekomst aangaat en maakt daar ook gebruik van.
Relatie met lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij het openbaar bestuur en beantwoorden aan de (morele) plicht gebruik te maken van hun stemrecht.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	45
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	75
Maximum	155

1.8.2 Indicator 2: Opkomst gemeenteraadsverkiezingen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Politieke participatie
Omschrijving indicator	Gemiddeld opkomstpercentage van de verkiezingen van de gemeenten bij de gemeenteraadsverkiezingen
Lange termijn doel	Elke burger heeft zeggenschap in politieke besluitvorming die hem of haar en de samenleving en haar toekomst aangaat en maakt daar ook gebruik van.
Relatie met lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij het openbaar bestuur en beantwoorden aan de (morele) plicht gebruik te maken van hun stemrecht.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	45
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	75
Maximum	155

1.8.3 Indicator 3: Opkomst landelijke verkiezingen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Politieke participatie
Omschrijving indicator	Gemiddeld opkomstpercentage in de gemeente bij de landelijke verkiezingen voor de Tweede Kamer
Lange termijn doel	Elke burger heeft zeggenschap in politieke besluitvorming die hem of haar en de samenleving en haar toekomst aangaat en maakt daar ook gebruik van.
Relatie met lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij het openbaar bestuur en beantwoorden aan de (morele) plicht gebruik te maken van hun stemrecht.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	45
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	75
Maximum	155

1.8.4 Indicator 4: Politiek actief

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Politieke participatie
Omschrijving indicator	Aandeel personen van 18 jaar of ouder dat in de afgelopen 5 jaar aan politieke acties heeft deelgenomen.
Lange termijn doel	Elke burger heeft zeggenschap in politieke besluitvorming die hem of haar en de samenleving en haar toekomst aangaat en maakt daar ook gebruik van.
Relatie met lange termijn doel	Het actief lid zijn van een of meer politieke acties geeft betrokkenheid aan bij maatschappelijke en politieke doelen. Het is een indicator van de bredere maatschappelijke belangstelling van burgers. Met actieve betrokkenheid wordt bedoeld dat men politieke vergaderingen/bijeenkomsten bijwoont en/of politieke activiteiten (mee)organiseert.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	34
Grens Oranje - Groen	42
Grens Groen - Goud	50
Maximum	100

1.8.5 Indicator 5: Politiek vertrouwen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Politieke participatie
Omschrijving indicator	Aandeel personen die aangeven "tamelijk veel" of "heel veel vertrouwen" te hebben in de Tweede kamer
Lange termijn doel	Elke burger heeft zeggenschap in politieke besluitvorming die hem of haar en de samenleving en haar toekomst aangaat en maakt daar ook gebruik van.
Relatie met lange termijn doel	Naast het opkomstpercentage bij verkiezingen is het vertrouwen dat de burger in de politiek heeft een belangrijke factor die medebepalend is of de burger de (morele) plicht voelt om gebruik te maken van de zeggenschap in politieke besluitvorming
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	35
Grens Oranje - Groen	45
Grens Groen - Goud	55
Maximum	100

1.8.6 Indicator 6: Opkomst provinciale verkiezingen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Politieke participatie
Omschrijving indicator	Gemiddeld opkomstpercentage in de gemeente bij de Provinciale Staten verkiezingen
Lange termijn doel	Elke burger heeft zeggenschap in politieke besluitvorming die hem of haar en de samenleving en haar toekomst aangaat en maakt daar ook gebruik van.
Relatie met lange termijn doel	Burgers zijn betrokken bij het openbaar bestuur en beantwoorden aan de (morele) plicht gebruik te maken van hun stemrecht.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	45
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	75
Maximum	155

1.9 Veiligheid

1.9.1 Indicator 1: Gewelddelicten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Het aantal geregistreerde gewelddelicten per 1.000 inwoners
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	Slachtofferschap van seksuele delicten komt relatief weinig voor, maar de impact van dergelijke delicten op zowel het slachtoffer als op de samenleving is vele malen groter dan de impact van zogenaamde vermogenscriminaliteit.
Eenheid	Aantal per 1.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	15
Grens Rood - Oranje	5
Grens Oranje - Groen	3
Grens Groen - Goud	1,5
Maximum	0

1.9.2 Indicator 2: Jeugdcriminaliteit

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12 t/m17 jaar
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	Jeugdcriminaliteit is een veelbesproken thema in de politiek en de media. Meestal gaat het om kleine eenmalige delicten, zoals vechtpartijen, winkeldiefstal en vandalisme. Deze jongeren leren van hun fouten en kunnen weer normaal participeren in de samenleving. Aan de andere kant is er een kleine groep jongeren die regelmatig in aanraking komt met justitie, ook voor grotere delicten. Zij vormen een groter probleem omdat het waarschijnlijk is dat ze in het verdere leven vaker met justitie in aanraking zullen komen.
Eenheid	Aantal per 10.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	600
Grens Rood - Oranje	200
Grens Oranje - Groen	100
Grens Groen - Goud	50
Maximum	0

1.9.3 Indicator 3: Kindermishandeling

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Percentage meldingen opvoedingsproblemen onder kinderen van 0 tot en met 19 jaar.
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	Kinderbescherming is een belangrijk thema. Als een kind ernstig in de knel dreigt te raken, helpt de Raad voor de Kinderbescherming om samen met het kind en de ouders de beste oplossing te zoeken. Voor de indicator hanteren we het aantal beschermingsonderzoeken met betrekkingen tot opvoedingsproblemen.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	10
Grens Rood - Oranje	1
Grens Oranje - Groen	0,4
Grens Groen - Goud	0,1
Maximum	0

1.9.4 Indicator 4: Onveiligheidsgevoel

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Percentage inwoners dat zich 'wel eens' of 'vaak' onveilig voelt.
Lange termijn doel	Iedereen voelt zich veilig
Relatie met lange termijn doel	Veiligheid wordt deels beleefd. Mensen kunnen in bepaalde situaties gevoelens van onveiligheid ervaren, ook als deze objectief niet aanwezig zijn. (sociale) media hebben bij deze veiligheidseis ook een grote rol. Wanneer een persoon vaak geconfronteerd wordt met nieuws over criminaliteit, zal dit een negatieve invloed hebben op zijn/haar gevoel van veiligheid, ongeacht de objectieve veiligheid in de directe omgeving.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente/Basisteam politie
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	35
Grens Oranje - Groen	30
Grens Groen - Goud	25
Maximum	0

1.9.5 Indicator 5: Seksueel geweld

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Het aantal geregistreerde seksueel geweldsdelicten per 1.000 inwoners
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	Slachtofferschap van gewelddelicten komt relatief weinig voor, maar de impact van gewelddelicten op zowel het slachtoffer als op de samenleving is vele malen groter dan de impact van zogenaamde vermogenscriminaliteit.
Eenheid	Aantal per 1.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	2,5
Grens Rood - Oranje	0,5
Grens Oranje - Groen	0,35
Grens Groen - Goud	0,2
Maximum	0

1.9.6 Indicator 6: Vandalisme

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Het aantal geregistreerde vandalisme-delicten per 1.000 inwoners
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	De maatschappelijke impact van vandalisme is groot. Het kan onder andere leiden tot verpaupering van openbaar gebied, aantasting van het leefgenot van burgers en het herstel van de schade brengt enorme kosten met zich mee. De gevolgen van vernielingen aan gebouwen en straatmeubilair zijn voor iedereen direct waarneembaar. Vandalisme als een zichtbaar delict, leidt tot gevoelens van onveiligheid, normvervaging en trekt vaak meer vandalisme aan.
Eenheid	Aantal per 1.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	0
Minimum	25
Grens Rood - Oranje	6
Grens Oranje - Groen	4
Grens Groen - Goud	2
Maximum	0

1.9.7 Indicator 7: Verkeersonveiligheid

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Geregistreerde verkeersongevallen per kilometer rijks- en provinciale weg.
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	Slachtofferschap binnen het verkeer is een risico waar de samenleving mee om moet gaan. Het aantal verkeersongevallen is een objectieve maat van de aanwezigheid van veiligheidscondities in de leefomgeving en van het (verkeers)gedrag van mensen.
Eenheid	Aantal per km weg
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	5
Grens Rood - Oranje	1,2
Grens Oranje - Groen	0,7
Grens Groen - Goud	0,3
Maximum	0

1.9.8 Indicator 8: Vermogensdelicten

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Veiligheid
Omschrijving indicator	Het aantal geregistreerde vermogensdelicten per 1.000 inwoners
Lange termijn doel	De kans om slachtoffer te worden van geweld, misdaad, ongelukken en rampen is verwaarloosbaar.
Relatie met lange termijn doel	Vermogensdelicten komen veel vaker voor dan geweldscriminaliteit, maar de impact op zowel het slachtoffer als ook de samenleving is geringer dan bij geweldscriminaliteit. De kans om slachtoffer te worden van een vermogensdelict is vele malen groter dan de kans om slachtoffer te worden van een geweldsdelict. Onder vermogensdelicten worden inbraak, fietsdiefstal, diefstal van auto's, vernieling aan of diefstal vanaf auto's verstaan.
Eenheid	Aantal per 1.000 inwoners
Aggregatie	Gemeente
Weging	12,5
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	10
Grens Groen - Goud	5
Maximum	0

1.10 Wonen

1.10.1 Indicator 1: Betaalbare koopwoningen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Wonen
Omschrijving indicator	Percentage betaalbare koopwoningen onder de €250.000
Lange termijn doel	Iedereen heeft toegang tot een betaalbare woning van goede kwaliteit.
Relatie met lange termijn doel	Huizen moeten voor iedereen met minimaal een modaal inkomen betaalbaar zijn. Het aanbod van betaalbare koopwoningen zegt iets over de toegankelijkheid van de woningmarkt.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	35
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	65
Maximum	100

1.10.2 Indicator 2: Leegstand woningen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Wonen
Omschrijving indicator	Percentage administratief leegstaande woningen
Lange termijn doel	Iedereen is tevreden met de woonomgeving waar hij of zij woont: veilig, aangenaam en gezond.
Relatie met lange termijn doel	Veel leegstand in de directe omgeving van de inwoners zorgt voor een negatieve ervaring van de woonomgeving.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	20
Grens Rood - Oranje	3
Grens Oranje - Groen	2
Grens Groen - Goud	1
Maximum	0

1.10.3 Indicator 3: Transactiesnelheid

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Wonen
Omschrijving indicator	Mediaan verkooptijd in aantal dagen
Lange termijn doel	Iedereen is tevreden met de woonomgeving waar hij of zij woont: veilig, aangenaam en gezond.
Relatie met lange termijn doel	De eis dat iedereen toegang heeft tot een betaalbare woonomgeving van goede kwaliteit wordt onder andere getoetst aan de transactiesnelheid van de woningen. Wanneer woningen gemiddeld langzaam van eigenaar wisselen kan de woonomgeving als minder aantrekkelijk worden beschouwd.
Eenheid	Dagen
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	800
Grens Rood - Oranje	90
Grens Oranje - Groen	60
Grens Groen - Goud	30
Maximum	0

1.10.4 Indicator 4: Tevredenheid woning

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Wonen
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking, dat 'tevreden' of 'zeer tevreden' is over de woning
Lange termijn doel	Iedereen is tevreden met de woning waarin hij of zij woont: veilig en aangenaam.
Relatie met lange termijn doel	De eis dat iedereen toegang heeft tot een betaalbare woning van goede kwaliteit wordt allereerst getoetst aan de mate waarin mensen tevreden zijn met de eigen woning. Onvrede over de eigen woning kan verschillende oorzaken hebben, maar de meeste mensen die van plan zijn te verhuizen noemen het meest als reden dat de huidige woning te klein is.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	70
Grens Oranje - Groen	77,5
Grens Groen - Goud	85
Maximum	100

1.10.5 Indicator 5: Woningtekort

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Wonen
Omschrijving indicator	Prognose van woningtekort door een combinatie van tekorten.
Lange termijn doel	
Relatie met lange termijn doel	
Eenheid	Percentage
Aggregatie	COROP
Weging	20
Richting	+
Minimum	-10
Grens Rood - Oranje	-5
Grens Oranje - Groen	-3
Grens Groen - Goud	-1
Maximum	0

1.11 Woonomgeving

1.11.1 Indicator 1: Afstand levensmiddelen

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Woonomgeving
Omschrijving indicator	Afstand tot een grote supermarkt of andere winkel voor dagelijkse levensbehoeften
Lange termijn doel	Publieke en dagelijkse voorzieningen zijn bereikbaar en toegankelijk voor iedereen.
Relatie met lange termijn doel	Voedings- en levensmiddelen moeten beschikbaar zijn voor iedereen
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	5
Grens Rood - Oranje	3
Grens Oranje - Groen	1,5
Grens Groen - Goud	0,5
Maximum	0

1.11.2 Indicator 2: Geluidhinder buren

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Woonomgeving
Omschrijving indicator	Percentage mensen dat aangeeft ernstige geluidshinder te ervaren door buren
Lange termijn doel	Er is geen door de mens veroorzaakte overlast van geur, licht en geluid
Relatie met lange termijn doel	De overlast die mensen ervaren ten aanzien van geluid heeft een negatieve invloed op het gedrag en de gezondheid van mensen. Naast een hinderlijke ervaring kan geluidsoverlast leiden tot gezondheidseffecten zoals slaapverstoring, hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten. In deze indicator komt de beleving van geluidhinder tot uiting.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	15
Grens Rood - Oranje	7
Grens Oranje - Groen	5
Grens Groen - Goud	3
Maximum	0

1.11.3 Indicator 3: Geluidhinder weg

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Woonomgeving
Omschrijving indicator	Percentage mensen dat aangeeft ernstige geluidshinder te ervaren door wegverkeer.
Lange termijn doel	Er is geen door de mens veroorzaakte overlast van geur, licht en geluid
Relatie met lange termijn doel	De overlast die mensen ervaren ten aanzien van geluid heeft een negatieve invloed op het gedrag en de gezondheid van mensen. Naast een hinderlijke ervaring kan geluidsoverlast leiden tot gezondheidseffecten zoals slaapverstoring, hoge bloeddruk en hart- en vaatziekten. In deze indicator komt de beleving van geluidhinder tot uiting.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	7
Grens Oranje - Groen	5
Grens Groen - Goud	4
Maximum	0

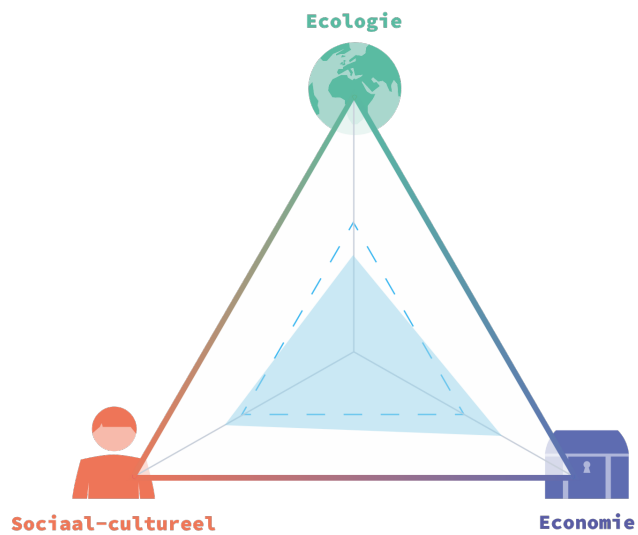
1.11.4 Indicator 4: Tevredenheid winkels

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Woonomgeving
Omschrijving indicator	Percentage dat 'tevreden' of 'zeer tevreden' is met de winkels in de omgeving
Lange termijn doel	Publieke en dagelijkse voorzieningen zijn bereikbaar en toegankelijk voor iedereen.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator geeft aan in hoeverre de inwoners van een gemeente tevreden zijn over de winkels in de buurt. Naast de indicator “afstand voorzieningen”, die de kwantitatieve beschikbaarheid aangeeft, geeft deze indicator de subjectief ervaren kwaliteit van de voorzieningen in de buurt.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	78
Grens Oranje - Groen	83
Grens Groen - Goud	88
Maximum	100

1.11.5 Indicator 5: Tevredenheid woonomgeving

Kapitaal	Sociaal-cultureel kapitaal
Voorraad	Woonomgeving
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking, dat 'tevreden' of 'zeer tevreden' is over de woonomgeving
Lange termijn doel	Iedereen is tevreden met de woonomgeving waar hij of zij woont: veilig, aangenaam en gezond.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator geeft het subjectieve gevoel over de (on)tevredenheid van de woonomgeving aan.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	80
Grens Oranje - Groen	85
Grens Groen - Goud	90
Maximum	100

2 Ecologisch kapitaal

2.1 Afval en grondstoffen

2.1.1 Indicator 1: Totaal huishoudelijk afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Totale hoeveelheid afval per inwoner
Lange termijn doel	Burgers werken toe naar een afvalloze samenleving
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	25
Richting	-
Minimum	2000
Grens Rood - Oranje	600
Grens Oranje - Groen	500
Grens Groen - Goud	400
Maximum	0

2.1.2 Indicator 3: Scheidingspercentage fijn afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Scheidingspercentage fijn afval
Lange termijn doel	Het vrijkomen van afval wordt zoveel mogelijk beperkt en het afval dat vrijkomt, wordt zo veel mogelijk gescheiden ingezameld zodat het verwerkt en gerecycled kan worden.
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	25
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	25
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	75
Maximum	100

2.1.3 Indicator 3: Scheidingspercentage grof afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Scheidingspercentage grof afval
Lange termijn doel	Het vrijkomen van afval wordt zoveel mogelijk beperkt en het afval dat vrijkomt, wordt zo veel mogelijk gescheiden ingezameld zodat het verwerkt en gerecycled kan worden.
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	25
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	25
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	75
Maximum	100

2.1.4 Indicator 4: Gevaarlijk afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Aantal kilogram asbesthoudend afval per inwoner.
Lange termijn doel	Het vrijkomen van afval wordt zoveel mogelijk beperkt en het afval dat vrijkomt, wordt zo veel mogelijk gescheiden ingezameld zodat het verwerkt en gerecycled kan worden.
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	6,25
Richting	-
Minimum	10
Grens Rood - Oranje	5
Grens Oranje - Groen	1
Grens Groen - Goud	0,5
Maximum	0

2.1.5 Indicator 5: GFT afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Aantal kilogram GFT- afval per inwoner.
Lange termijn doel	Het vrijkomen van afval wordt zoveel mogelijk beperkt en het afval dat vrijkomt, wordt zo veel mogelijk gescheiden ingezameld zodat het verwerkt en gerecycled kan worden.
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	6,25
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	90
Grens Oranje - Groen	115
Grens Groen - Goud	135
Maximum	300

2.1.6 Indicator 6: Papier en karton afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Aantal kilogram oud papier en karton afval per inwoner.
Lange termijn doel	Het vrijkomen van afval wordt zoveel mogelijk beperkt en het afval dat vrijkomt, wordt zo veel mogelijk gescheiden ingezameld zodat het verwerkt en gerecycled kan worden.
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	6,25
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	15
Grens Oranje - Groen	31
Grens Groen - Goud	46
Maximum	200

2.1.7 Indicator 7: PMD afval

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Afval en grondstoffen
Omschrijving indicator	Aantal kilogram PMD-afval per inwoner.
Lange termijn doel	Het vrijkomen van afval wordt zoveel mogelijk beperkt en het afval dat vrijkomt, wordt zo veel mogelijk gescheiden ingezameld zodat het verwerkt en gerecycled kan worden.
Relatie met lange termijn doel	Gemeenten zamelen het afval in bij de inwoners. Door de schaarste van grondstoffen, en de luchtvervuiling die de productie van afval met zich mee brengt, is het van belang dat er zo weinig mogelijk afval geproduceerd wordt. Aan de ene kant is het een goede ontwikkeling dat er steeds meer afval gescheiden wordt ingezameld. Daartegenover staat dat het inperken van de totale afvalproductie noodzakelijk is voor een duurzame toekomst.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	6,25
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	25
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	75
Maximum	100

2.2 Bodem

2.2.1 Indicator 1: Stikstof depositie

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Bodem
Omschrijving indicator	Depositie van stikstof per hectare
Lange termijn doel	De bodem is schoon
Relatie met lange termijn doel	In natuurgebieden worden idealiter alle aanwezige voedingsstoffen in een gesloten kringloop gebruikt en is er een balans in de aan- en afvoer van voedingsstoffen. Een kleine verhoging van de aanwezige voedingsstoffen kan nog door ecosystemen worden opgenomen. Een grote hoeveelheid leidt echter tot een verstoring van het natuurlijke evenwicht. Een deel van de extra voedingsstoffen komt op natuurgebieden terecht via de luchtemissies van bijvoorbeeld ammoniak en stikstofoxiden.
Eenheid	Mol/ha/jaar
Aggregatie	1x1 km grid
Weging	25
Richting	-
Minimum	4500
Grens Rood - Oranje	2400
Grens Oranje - Groen	2100
Grens Groen - Goud	1400
Maximum	0

2.2.2 Indicator 2: Verharding

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Bodem
Omschrijving indicator	Percentage van de oppervlakte dat afgedicht is
Lange termijn doel	De natuurlijke functie van de bodem blijft in stand
Relatie met lange termijn doel	De afdichting van de natuurlijke bodem heeft een negatieve invloed op de afwateringsmogelijkheden. Het water kan moeilijker infiltreren en stroomt sneller af. Op die manier kunnen verharde oppervlaktes bijdragen tot wateroverlast en overstromingsrisico, maar ook tot verdroging van de bodem. Bovendien versnipperd de open ruimte door de aanwezigheid van die verharde oppervlakten, en vergroot het de druk op de biodiversiteit.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	10x10 meter grid
Weging	25
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	15
Grens Oranje - Groen	7,5
Grens Groen - Goud	5
Maximum	0

2.2.3 Indicator 3: Verzilting

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Bodem
Omschrijving indicator	Percentage oppervlakte waar water met een chlorideconcentratie van minstens 1000 mg/l zich bevindt op 0 tot 5 meter van het maaiveld
Lange termijn doel	Het beperken van verzilting door het o.a. meer vasthouden van water
Relatie met lange termijn doel	Veel dieren en planten in zowel het water als op land zijn voor hun voortbestaan afhankelijk van zoet water, andere van zout of brak water. Veel planten en dieren kunnen een bepaalde variatie in zoutgehalte aan, maar sommige soorten zijn gevoeliger dan andere. Een overbelasting met bepaalde zoutgehalten voor bepaalde duur kan tot tijdelijke of blijvende schade aan planten of dieren leiden. (Informatiepunt Leefomgeving, z.d)
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	25
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	50
Grens Oranje - Groen	10
Grens Groen - Goud	1
Maximum	0

2.2.4 Indicator 4: Bodemdaling

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Bodem
Omschrijving indicator	Het percentage landoppervlakte met een significante bodemdaling van ten minste 2 mm per jaar.
Lange termijn doel	Bodemdaling beperken
Relatie met lange termijn doel	De ondergrond van Nederland is in sterke mate beïnvloed door menselijk handelen. De grootste veranderingen traden op in de veen- en kleigebieden (de 'slappe bodems') waar de bodem de afgelopen 1000 jaar zo'n 10 meter is gedaald. Dit is bovenop de traag lopende grootschalige (tektonische en isostatische) bewegingen die van nature al plaatsvinden. Bodemdaling gaat ook vandaag de dag door. Voorbeelden hiervan zijn de bodemdaling door het droogleggen van polders en droogmakerijen, winning van olie, gas, zout of grondwater, het al dan niet permanent verlagen van de ondiepe grondwaterstand (in polders of bij bouwprojecten) en de (bodembelasting door) realisatie van grote infrastructurele of waterbouwkundige werken. Het zijn vooral de door menselijk handelen sterke bodembewegingen (cumulatief tot maximaal ca. 2,5 cm per jaar) die grote financiële en maatschappelijke gevolgen kunnen hebben. De van nature aanwezige bewegingen zijn in dat licht marginaal met ca. 3 cm per eeuw. (Bodem+, z.d.)
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	25
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	6
Grens Oranje - Groen	2
Grens Groen - Goud	1
Maximum	0

2.3 Energie

2.3.1 Indicator 1: Elektriciteitsverbruik bedrijven

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Elektriciteitsverbruik in kWh per werknemer
Lange termijn doel	Bedrijven zijn gericht op het verminderen van het gebruik niet-hernieuwbare grond- en hulpstoffen
Relatie met lange termijn doel	Elektriciteit wordt door bedrijven gebruikt voor het laten draaien van machines en in kantoren voor verlichting en computers. Veel van de elektriciteit in Nederland wordt nog opgewekt in energiecentrales uit fossiele brandstoffen. Deze opwekking leidt tot de uitstoot van schadelijke stoffen en de uitputting van niet hernieuwbare energiebronnen.
Eenheid	kWh/werknemer
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,11111
Richting	-
Minimum	300000
Grens Rood - Oranje	1200
Grens Oranje - Groen	9000
Grens Groen - Goud	5000
Maximum	0

2.3.2 Indicator 2: Elektriciteitsverbruik huishoudens

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Gemiddeld elektriciteitsverbruik van huishoudens
Lange termijn doel	Burgers consumeren minder energie en stoten minder schadelijke stoffen uit
Relatie met lange termijn doel	Naast aardgas voor verwarming wordt er in woningen elektriciteit verbruikt voor het laten functioneren van apparaten en verlichting. Veel van de elektriciteit in Nederland wordt nog opgewekt in energiecentrales uit fossiele brandstoffen. Deze opwekking leidt tot de uitstoot van schadelijke stoffen en de uitputting van niet hernieuwbare energiebronnen.
Eenheid	kWh
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,111
Richting	-
Minimum	5000
Grens Rood - Oranje	3500
Grens Oranje - Groen	3000
Grens Groen - Goud	2500
Maximum	0

2.3.3 Indicator 3: Energiebehoefte woningen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Gemiddelde energiebehoefte van alle woningen met voorlopige of geregistreerde energie labels.
Lange termijn doel	Burgers consumeren minder energie en stoten minder schadelijke stoffen uit
Relatie met lange termijn doel	De energiebehoefte geeft inzicht in de energiezuinigheid van woningen en wordt gebruikt om het energielabel van een woning af te leiden. Energie labels zijn verplicht bij het verkopen van een woning en is bedoeld om energiebesparende maatregelen te stimuleren. Voor de energie labels wordt onderscheid gemaakt tussen voorlopige energie labels en geregistreerde energie labels. De voorlopige energie labels zijn in 2014 vastgesteld aan de hand van bouwjaar en gebouwtype van de woning. De geregistreerde labels worden vastgesteld nadat specifieke gegevens over de energiestaat van een woning zijn opgegeven.
Eenheid	kWh/m ²
Aggregatie	Woning
Weging	11,111
Richting	-
Minimum	400
Grens Rood - Oranje	270
Grens Oranje - Groen	220
Grens Groen - Goud	160
Maximum	0

2.3.4 Indicator 4: Gasverbruik bedrijven

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Gasverbruik bedrijven in m ³ aardgasequivalenten per werknemer per jaar
Lange termijn doel	Bedrijven zijn gericht op het verminderen van het gebruik van niet-hernieuwbare grond- en hulpstoffen
Relatie met lange termijn doel	Het gebruik van gas als energie in bedrijven veroorzaakt onder andere emissies van koolstofdioxide en daarmee de versterking van het broeikas effect. Ook zorgt de winning van aardgas tot aardbevingen.
Eenheid	m ³ /werknemer
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,11111
Richting	-
Minimum	125000
Grens Rood - Oranje	2400
Grens Oranje - Groen	1800
Grens Groen - Goud	1000
Maximum	0

2.3.5 Indicator 5: Gasverbruik huishoudens

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Gemiddeld gasverbruik huishoudens in m ³ aardgas per jaar
Lange termijn doel	Burgers consumeren minder energie en stoten minder schadelijke stoffen uit
Relatie met lange termijn doel	Ongeveer 16% van het energiegebruik in Nederland vindt plaats in woningen van particuliere huishoudens. Voor een groot deel wordt deze energie gebruikt in de vorm van aardgas. Dit gebruik van energie veroorzaakt onder andere emissies van koolstofdioxide en daarmee de versterking van het broeikaseffect. Ook zorgt de winning van aardgas tot aardbevingen.
Eenheid	m ³
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,1111
Richting	-
Minimum	5000
Grens Rood - Oranje	1500
Grens Oranje - Groen	1000
Grens Groen - Goud	500
Maximum	0

2.3.6 Indicator 6: Windenergie

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Genormaliseerd (=gecorrigeerd voor verandering in weersomstandigheden) vermogen van windturbines per gemeente.
Lange termijn doel	Alle geconsumeerde energie is duurzaam opgewekt
Relatie met lange termijn doel	Duurzame energie is een van de mogelijkheden om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en onafhankelijker te worden van fossiele energiebronnen. Windenergie is een vorm van duurzame energie waarbij windkracht door middel van windturbines wordt opgezet in elektriciteit. Windturbines kunnen zowel op land, op zee als (op kleine schaal) in de bebouwde omgeving worden geplaatst. In het Nederlandse beleid om de doelstelling voor duurzame energie in 2020 te behalen speelt windenergie een belangrijke rol. Voor de indicator is alleen windenergie op land in beschouwing genomen.
Eenheid	MW
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	1
Grens Oranje - Groen	30
Grens Groen - Goud	100
Maximum	650

2.3.7 Indicator 7: Zonnestroom

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Het opgesteld vermogen van zonnepanelen gedeeld door het totale oppervlakte van de gemeente
Lange termijn doel	Alle geconsumeerde energie is duurzaam opgewekt
Relatie met lange termijn doel	Duurzame energie is een van de mogelijkheden om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en onafhankelijker te worden van fossiele energiebronnen. Bij zonne-energie wordt het licht van de zon direct omgezet in warmte (zonne-collectoren) of elektriciteit (fotovoltaïsche panelen). Potentieel is zonne-energie de grootste duurzame energiebron.
Eenheid	kWh/km ²
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	130
Grens Oranje - Groen	520
Grens Groen - Goud	1000
Maximum	2500

2.3.8 Indicator 8: Energiebehoefte utiliteitsgebouwen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Gemiddelde energiebehoefte van alle utiliteitsgebouwen met voorlopige of geregistreerde energielabels.
Lange termijn doel	Alle geconsumeerde en geproduceerde energie is duurzaam opgewekt
Relatie met lange termijn doel	Duurzame energie is een van de mogelijkheden om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en onafhankelijker te worden van fossiele energiebronnen.
Eenheid	kWh/km ²
Aggregatie	Gebouw
Weging	11,111
Richting	-
Minimum	400
Grens Rood - Oranje	270
Grens Oranje - Groen	220
Grens Groen - Goud	160
Maximum	0

2.3.9 Indicator 9: Hernieuwbare energie

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Energie
Omschrijving indicator	Percentage totaal bekende hernieuwbare energie.
Lange termijn doel	Alle geconsumeerde en geproduceerde energie is duurzaam opgewekt
Relatie met lange termijn doel	Duurzame energie is een van de mogelijkheden om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en onafhankelijker te worden van fossiele energiebronnen.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	7
Grens Oranje - Groen	27
Grens Groen - Goud	50
Maximum	100

2.4 Externe veiligheid en hinder

2.4.1 Indicator 1: Geluidbelasting

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Externe veiligheid en hinder
Omschrijving indicator	Landoppervlakte belast met een geluidsniveau hoger of gelijk aan 55 dB
Lange termijn doel	Er is geen door de mens veroorzaakte overlast van geur, licht en geluid
Relatie met lange termijn doel	Het voorkomen van (onnatuurlijke) geluiden in de omgeving zorgt voor verstoring. Geluid heeft een signaalfunctie van mogelijk gevaar voor zowel mensen als dieren. Effecten die door geluidhinder kunnen optreden zijn verminderde concentratie en verstoring van slaap. Bij dieren kan verstoring door geluid leiden tot verandering van het voedsel en rustgedrag. Bij hoge geluidsniveaus kan gehoorschade optreden.
Eenheid	Percentage oppervlak
Aggregatie	Gridcel 10x10 meter
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	1
Grens Rood - Oranje	0,35
Grens Oranje - Groen	0,2
Grens Groen - Goud	0,15
Maximum	0

2.4.2 Indicator 2: Hittestress

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Externe veiligheid en hinder
Omschrijving indicator	Jaarlijks gemiddelde temperatuurverschil dat ontstaat door het hitte-eiland effect
Lange termijn doel	Er is geen overlast door hitte
Relatie met lange termijn doel	Verharde oppervlakten houden warmte langer vast dan water en natuurlijke vegetatie. Hierdoor kan er in steden een hogere temperatuur worden gemeten dan in de omliggende omgeving. Dit effect ontstaat vooral in de nacht. Gevoelige bevolkingsgroepen (baby's, kinderen en ouderen) kunnen hier gezondheidsklachten van ondervinden.
Eenheid	Graden Celsius
Aggregatie	Gridcel 10x10 meter
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	1,75
Grens Rood - Oranje	0,4
Grens Oranje - Groen	0,2
Grens Groen - Goud	0,1
Maximum	0

2.4.3 Indicator 3: Lichtbelasting

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Externe veiligheid en hinder
Omschrijving indicator	Gemiddelde emissie van licht
Lange termijn doel	Er is geen door de mens veroorzaakte overlast van geur, licht en geluid
Relatie met lange termijn doel	Verlichting biedt mogelijkheden om 's avonds en 's nachts activiteiten uit te voeren die normaal niet in het donker gedaan kunnen worden. Verlichting wordt onder ander gebruikt voor verkeersveiligheid, in werkomgevingen en in de glastuinbouw. Deze verlichting heeft echter ook als effect dat nachten minder donker worden. Fysiologische processen van mensen, dieren en planten zijn ingericht op de verschillen in licht en donker gedurende de dag en nacht. Te veel licht in de nacht kan het dag en nacht ritme verstoren. Lichtvervuiling wordt veroorzaakt door het nachtelijke gebruik van kunstlicht. Bronnen van lichtvervuiling zijn o.a. wegverlichting, verlichting van (kantoor)gebouwen en terreinen en belichting in de glastuinbouw. Lichtvervuiling leidt bij de mens tot hinder en mogelijke gezondheidseffecten. Ook verstoort het planten en dieren. Bovendien gaat lichtvervuiling vaak gepaard met energieverstopping.
Eenheid	nW/cm ² /sr
Aggregatie	Gridcel 413x425 meter
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	700
Grens Rood - Oranje	8
Grens Oranje - Groen	3,5
Grens Groen - Goud	2
Maximum	0

2.4.4 Indicator 4: Overstromingen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Externe veiligheid en hinder
Omschrijving indicator	Aantal getroffen personen bij een overstroming met middelgrote kans
Lange termijn doel	De kans dat er slachtoffers vallen bij een calamiteit
Relatie met lange termijn doel	Een groot deel van Nederland bevindt zich onder zeeniveau is daarom gevoelig voor overstromingen. Ook gebieden langs de grote rivieren kunnen overstroomd raken. Op basis van modelberekeningen is bepaald welke gebieden er in Nederland kunnen overstromen als gevolg van het doorbreken van waterkeringen.
Eenheid	Aantal getroffen per inwoner
Aggregatie	Gridcel 100x100 meter
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	25
Grens Rood - Oranje	0,3
Grens Oranje - Groen	0,2
Grens Groen - Goud	0,1
Maximum	0

2.4.5 Indicator 5: Risico bedrijven

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Externe veiligheid en hinder
Omschrijving indicator	Aandeel landoppervlakte dat onder een 10-6 risicocontour valt
Lange termijn doel	De kans dat er slachtoffers vallen bij een calamiteit is minimaal
Relatie met lange termijn doel	Een risicocontour (ofwel plaatsgebonden risico) geeft aan hoe groot in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner. Het plaatsgebonden risico is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtsreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. Het plaatsgebonden risico wordt gebruikt bij de toetsing of een risicovolle activiteit op een bepaalde plek mag plaatsvinden en wat in de directe omgeving ervan gebouwd mag worden. De geldende regels zijn vastgelegd in het Besluit milieukwaliteitseisen Externe veiligheid inrichtingen en in de nota Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. In het plaatsgebonden risico zijn in het kort twee verschillende kansen verwerkt: De kans dat er daadwerkelijk een zwaar ongeval of ramp, zoals het ontsnappen van een gevaarlijke stof, plaatsvindt. De kans dat een persoon daadwerkelijk overlijdt als gevolg van dit zwaar ongeval of ramp.
Eenheid	Percentage oppervlakte
Aggregatie	Inrichting
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	1
Grens Oranje - Groen	0,25
Grens Groen - Goud	0,05
Maximum	0

2.4.6 Indicator 6: Wateroverlast

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Externe veiligheid en hinder
Omschrijving indicator	Het percentage gebouwen waar de kans aanwezig is dat er water het huis binnenloopt via de drempel bij een ernstige regenbui
Lange termijn doel	Er is geen overlast door overmatige regenval
Relatie met lange termijn doel	Door klimaatverandering neemt de kans op zware buien toe. In combinatie met toenemende verharding, laaggelegen gebieden en beperkte afvoercapaciteit van de riolering kan dit leiden tot wateroverlast.
Eenheid	Percentage gebouwen
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	30
Grens Oranje - Groen	20
Grens Groen - Goud	15
Maximum	0

2.5 Lucht

2.5.1 Indicator 1: Emissie methaan

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Emissie van methaan per inwoner
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Methaan is een veel voorkomend gas dat een sterker broeikasgas is dan CO ₂ . Door de versterking van het broeikas effect blijft de ingestraalde warmte van de zon meer aan het aardoppervlak, waardoor het warmer wordt. Dit heeft diverse effecten zoals extremere weersomstandigheden (langere drogere perioden en zwaardere buien) en stijging van de zeespiegel. In het Klimaatakkoord hebben overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties afspraken gemaakt hoe dit doel te bereiken.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	460
Grens Rood - Oranje	43
Grens Oranje - Groen	22
Grens Groen - Goud	2
Maximum	0

2.5.2 Indicator 2: Emissie koolstofdioxide

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Emissie van koolstofdioxide per inwoner
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Koolstofdioxide is het gas dat de grootste bijdrage levert aan de toename van het broeikas effect. Door de versterking van het broeikas effect blijft de ingestraalde warmte van de zon meer aan het aardoppervlak, waardoor het warmer wordt. Dit heeft diverse effecten zoals extremere weersomstandigheden (langere drogere perioden en zwaardere buien) en stijging van de zeespiegel. In het Klimaatakkoord hebben overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties afspraken gemaakt hoe dit doel te bereiken.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	400000
Grens Rood - Oranje	6122
Grens Oranje - Groen	2755
Grens Groen - Goud	306,1
Maximum	0

2.5.3 Indicator 3: Emissie ammoniak

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Emissie ammoniak per inwoner
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Ammoniak (NH ₃) komt veelal vrij vanuit de landbouw, voornamelijk bij veeteelt en bij intensieve bemesting. Ammoniak heeft de grootste invloed op de achteruitgang van stikstofgevoelig natuur. Het slaat dicht bij de bron neer, waarmee er een relatief hoge concentratie stikstof in nabijgelegen natuurgebieden oplevert, en daarmee een groot aandeel levert in de verzuring en vermesting van bodem en oppervlaktewater.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	85
Grens Rood - Oranje	7,5
Grens Oranje - Groen	5
Grens Groen - Goud	2,5
Maximum	0

2.5.4 Indicator 4: Emissie NMVOS

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Emissie vluchtige organische stoffen (exclusief methaan) per inwoner
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Vluchtige organische stoffen zijn stoffen die snel verdampen en zodoende in de atmosfeer terecht komen. Hier dragen ze bij aan de vorming van ozon als belangrijkste component van zomersmog. Vluchtige organische stoffen komen vrij bij het gebruik van oplosmiddelen en motorbrandstoffen. Methaan niet meegenomen in de indicator omdat deze stof geen bijdrage levert aan de bovenstaande effecten.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	15,7
Grens Oranje - Groen	14,444
Grens Groen - Goud	13,345
Maximum	0

2.5.5 Indicator 5: Emissie stikstofoxiden

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Emissie stikstofoxiden per inwoner
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Stikstofoxiden (NOx) komt veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Stikstofoxiden dragen bij aan verschillende milieuproblemen: de ongewenste vorming van troposferisch ozon maar ook de depositie van stikstofoxiden en atmosferische volproducten, zoals aerosolen die een aandeel leveren in de verzuring en vermesting van bodem en oppervlaktewater.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	200
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	10
Grens Groen - Goud	5
Maximum	0

2.5.6 Indicator 6: Emissie fijnstof

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Emissie fijnstof (PM2.5) per inwoner
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel. De zeer kleine deeltjes (ultrafijn stof en elementair koolstof) kunnen zelfs in het bloed worden opgenomen, waarna ze andere weefsels kunnen aantasten. De exacte werking hiervan in het lichaam is niet bekend, maar uit epidemiologische studies blijkt wel dat er aanzienlijke gezondheidsschade kan ontstaan.
Eenheid	Kg/inwoner
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	15
Grens Rood - Oranje	1
Grens Oranje - Groen	0,77
Grens Groen - Goud	0,55
Maximum	0

2.5.7 Indicator 7: Concentratie stikstofoxiden

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Achtergrondconcentratie stikstofoxiden (NOx)
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Stikstofoxiden (NOx) komen veelal vrij bij verbrandingsprocessen en is daarmee een belangrijke indicator voor vervuiling veroorzaakt door gemotoriseerd verkeer. Stikstofoxiden dragen bij aan verschillende milieuproblemen: de ongewenste vorming van troposferisch ozon maar ook de depositie van stikstofoxiden en atmosferische volproducten, zoals aerosolen die een aandeel leveren in de verzuring en vermesting van bodem en oppervlaktewater.
Eenheid	µg/m ³
Aggregatie	1x1 km grid
Weging	10
Richting	-
Minimum	70
Grens Rood - Oranje	30
Grens Oranje - Groen	20
Grens Groen - Goud	10
Maximum	0

2.5.8 Indicator 8: Concentratie ozon

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Achtergrondconcentratie ozon
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Ozon is de belangrijkste component van zomersmog. Smog ontstaat door de uitstoot van onder andere koolwaterstoffen en stikstofoxiden onder invloed van zonlicht. Door chemische reacties in de lucht ontstaat dan het giftige ozon. Ozon kan irritatie en schade aan de luchtwegen veroorzaken.
Eenheid	$\mu\text{g}/\text{m}^3$
Aggregatie	1x1 km grid
Weging	10
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood - Oranje	66,6
Grens Oranje - Groen	50
Grens Groen - Goud	33,3
Maximum	0

2.5.9 Indicator 9: Concentratie fijnstof

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Lucht
Omschrijving indicator	Achtergrondconcentratie fijnstof (PM2.5)
Lange termijn doel	De lucht is schoon
Relatie met lange termijn doel	Fijn stof zijn kleine in de lucht zwevende deeltjes. Doordat fijn stof uit kleine deeltjes bestaat kan het makkelijk ingeademd worden. Eenmaal ingeademd kunnen deeltjes schade aanrichten in het ademhalingsstelsel. De zeer kleine deeltjes (ultrafijn stof en elementair koolstof) kunnen zelfs in het bloed worden opgenomen, waarna ze andere weefsels kunnen aantasten. De exacte werking hiervan in het lichaam is niet bekend, maar uit epidemiologische studies blijkt wel dat er aanzienlijke gezondheidsschade kan ontstaan.
Eenheid	$\mu\text{g}/\text{m}^3$
Aggregatie	1x1 km grid
Weging	10
Richting	-
Minimum	25
Grens Rood - Oranje	20
Grens Oranje - Groen	14,4
Grens Groen - Goud	5
Maximum	0

2.6 Natuur en landschap

2.6.1 Indicator 1: Belevingswaarde landschap

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Natuur en landschap
Omschrijving indicator	Score voor de belevingswaarde van het landschap
Lange termijn doel	De natuur moet zoveel mogelijk in stand worden gehouden en zo mogelijk versterkt
Relatie met lange termijn doel	Natuur biedt mensen de mogelijkheid te recreëren en te ontspannen in een rustige omgeving. Een omgeving met een hoge belevingswaarde biedt meer mogelijkheden hiervoor.
Eenheid	Score
Aggregatie	250x250 meter gridcel
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	3
Grens Oranje - Groen	3,25
Grens Groen - Goud	3,5
Maximum	4

2.6.2 Indicator 2: Rode lijst soorten

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Natuur en landschap
Omschrijving indicator	Aantal bedreigde soorten waargenomen in een periode van 10 jaar
Lange termijn doel	De natuurlijke biodiversiteit moet worden behouden
Relatie met lange termijn doel	Biodiversiteit is een begrip voor de graad van verscheidenheid aan levensvormen (soorten) binnen een gegeven ecosysteem. In deze indicator wordt de biodiversiteit aangegeven met het totaal aantal bedreigde soorten in de gemeente.
Eenheid	Aantal/km ²
Aggregatie	Gridcel 5x5 km
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	30
Grens Oranje - Groen	35
Grens Groen - Goud	40
Maximum	80

2.6.3 Indicator 3: Soortenrijkdom

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Natuur en landschap
Omschrijving indicator	Aantal soorten waargenomen in de gemeente in een periode van 10 jaar
Lange termijn doel	De natuurlijke biodiversiteit moet worden behouden
Relatie met lange termijn doel	Biodiversiteit is een begrip voor de graad van verscheidenheid aan levensvormen (soorten) binnen een gegeven ecosysteem. In deze indicator wordt de biodiversiteit aangegeven met het totaal aantal bedreigde soorten in de gemeente.
Eenheid	Aantal/km ²
Aggregatie	Gridcel 5x5 km
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	450
Grens Oranje - Groen	500
Grens Groen - Goud	600
Maximum	800

2.6.4 Indicator 4: Beschermd natuurgebied

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Natuur en landschap
Omschrijving indicator	Het percentage (van totaaloppervlakte) beschermd natuurgebied (N2000 of NNN)
Lange termijn doel	De natuurlijke biodiversiteit moet worden behouden
Relatie met lange termijn doel	Internationale afspraken dat 30% van het land -en wateroppervlak beschermde natuur moet zijn. De bescherming van deze gebieden is een belangrijk middel om de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. Biodiversiteitsverlies is een van de meest complexe vraagstukken van deze tijd.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Oppervlakte
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	15
Grens Oranje - Groen	25
Grens Groen - Goud	35
Maximum	100

2.6.5 Indicator 5: Openbaar bomen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Natuur en landschap
Omschrijving indicator	Percentage bomen in de openbare ruimte
Lange termijn doel	De natuurlijke biodiversiteit moet worden behouden
Relatie met lange termijn doel	Oppervlakte bomen draagt bij aan de natuurlijke biodiversiteit.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	7,5
Grens Oranje - Groen	15
Grens Groen - Goud	22,5
Maximum	50

2.6.6 Indicator 6: Openbaar groen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Natuur en landschap
Omschrijving indicator	Percentage laag groen in de openbare ruimte
Lange termijn doel	De natuurlijke biodiversiteit moet worden behouden
Relatie met lange termijn doel	Oppervlakte groen draagt bij aan de natuurlijke biodiversiteit.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	16,66667
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	5
Grens Oranje - Groen	10
Grens Groen - Goud	15
Maximum	50

2.7 Water

2.7.1 Indicator 1: Fysisch-chemische kwaliteit

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Percentage waterlichamen waarvan de kwaliteit minimaal goed is
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Het oppervlaktewater biedt plaats aan ecosystemen. In het kader van de kaderrichtlijn water wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beoordeeld. De fysisch-chemische kwaliteit biedt voorwaarden voor een stabiel ecosysteem in het oppervlaktewater. Hiervoor worden indicatoren als temperatuur, zuurstofgehalte en voedingsstoffen gemeten. Vergelijking met de normen levert dit een oordeel in de categorieën 'slecht', 'ontoereikend', 'matig', 'goed' en 'zeer goed' op.
Eenheid	Percentage waterlichamen
Aggregatie	Waterlichaam
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,25
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,75
Maximum	1

2.7.2 Indicator 2: Kwaliteit macrofauna

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Percentage waterlichamen waarvan de kwaliteit minimaal goed is
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Het oppervlaktewater biedt plaats aan ecosystemen. In het kader van de kaderrichtlijn water wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beoordeeld. Voor de kwaliteit van de ecosystemen wordt onder andere gekeken naar de macrofauna (anders dan vis). Per watertype zijn hier doelsoorten en verhoudingen voor bepaald. Vergelijking met de normen levert dit een oordeel in de categorieën 'slecht', 'ontoereikend', 'matig', 'goed' en 'zeer goed' op.
Eenheid	Percentage waterlichamen
Aggregatie	Waterlichaam
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,25
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,75
Maximum	1

2.7.3 Indicator 3: Kwaliteit waterflora

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Percentage waterlichamen waarvan de kwaliteit minimaal goed is
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Het oppervlaktewater biedt plaats aan ecosystemen. In het kader van de kaderrichtlijn water wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beoordeeld. Voor de kwaliteit van de ecosystemen wordt onder andere gekeken naar de overige waterflora (vooral hogere planten). Per watertype zijn hier doelsoorten en verhoudingen voor bepaald. Vergelijking met de normen levert dit een oordeel in de categorieën 'slecht', 'ontoereikend', 'matig', 'goed' en 'zeer goed' op.
Eenheid	Percentage waterlichamen
Aggregatie	Waterlichaam
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,25
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,75
Maximum	1

2.7.4 Indicator 4: Kwaliteit overige stoffen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Percentage waterlichamen dat voldoet aan de normen voor overig verontreinigende stoffen
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Het oppervlaktewater wordt door de mens gebruikt in de landbouw en voor recreatie. Door verontreinigingen in het oppervlaktewater kunnen de functies van oppervlaktewater en de volksgezondheid worden bedreigd. In het kader van de kaderrichtlijn water wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beoordeeld. Overig verontreinigende stoffen zijn stoffen die in aanzienlijke hoeveelheden op het oppervlaktewater worden geloosd, maar waarvoor geen Europese kwaliteitsnormen zijn vastgelegd. Door de rijksoverheid zijn er wel grenswaarden aan deze stoffen gesteld.
Eenheid	Percentage waterlichamen
Aggregatie	Waterlichaam
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,25
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,75
Maximum	1

2.7.5 Indicator 5: Prioritaire stoffen

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Percentage waterlichamen dat voldoet aan de normen voor prioritaire verontreinigende stoffen
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Het oppervlaktewater wordt door de mens gebruikt in de landbouw en voor recreatie. Door verontreinigingen in het oppervlaktewater kunnen de functies van oppervlaktewater en de volksgezondheid worden bedreigd. In het kader van de kaderrichtlijn water wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beoordeeld. Prioritair verontreinigende stoffen zijn die stoffen die direct gevaarlijk kunnen zijn voor de menselijke gezondheid.
Eenheid	Percentage waterlichamen
Aggregatie	Waterlichaam
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,25
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,75
Maximum	1

2.7.6 Indicator 6: Kwaliteit visstand

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Percentage waterlichamen waarvan de kwaliteit van de visstand minimaal goed is
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Het oppervlaktewater biedt plaats aan ecosystemen. In het kader van de kaderrichtlijn water wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beoordeeld. Voor de kwaliteit van de ecosystemen wordt onder andere gekeken naar de visstand. Per watertype zijn hier doelsoorten en verhoudingen voor bepaald. Vergelijking met de normen levert dit een oordeel in de categorieën 'slecht', 'ontoereikend', 'matig', 'goed' en 'zeer goed' op.
Eenheid	Percentage waterlichamen
Aggregatie	Waterlichaam
Weging	11,111
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood - Oranje	0,25
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,75
Maximum	1

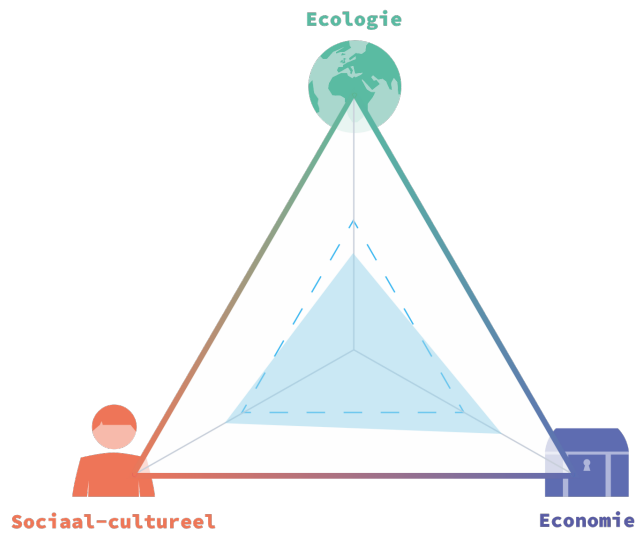
2.7.7 Indicator 7: Emissies stikstof op water

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Emissie stikstof op het oppervlaktewater per hectare
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Stikstof is in het water nodig als voedingsbron, maar kan bij toe hoge concentraties leiden tot sterke groei van algen leiden en de vermindering van het zuurstofgehalte in het water. Uiteindelijk kunnen hierdoor vissen en andere organismen dood gaan. Als gevolg van rottingsbacteriën kan dit water gaan stinken. Stikstof kan in het water terecht komen door de lozing van afvalstoffen. Een deel van de stikstof wordt verwijderd in rioolwaterzuiveringen.
Eenheid	Kg/ha
Aggregatie	Afwateringseenheid (gaf 90)
Weging	11,1111
Richting	-
Minimum	300
Grens Rood - Oranje	15
Grens Oranje - Groen	7,5
Grens Groen - Goud	5
Maximum	0

2.7.8 Indicator 8: Emissies fosfor op water

Kapitaal	Ecologisch kapitaal
Voorraad	Water
Omschrijving indicator	Emissie fosfor op het oppervlaktewater per hectare
Lange termijn doel	Het oppervlaktewater is schoon
Relatie met lange termijn doel	Fosfaat is in het water nodig als voedingsbron, maar kan bij toe hoge concentraties leiden tot sterke groei van algen leiden en de vermindering van het zuurstofgehalte in het water. Uiteindelijk kunnen hierdoor vissen en andere organismen dood gaan. Als gevolg van rottingsbacteriën kan dit water gaan stinken. Fosfaat kan in het water terecht komen door de lozing van afvalstoffen. Een deel van de fosfaat wordt verwijderd in rioolwaterzuiveringen.
Eenheid	Kg/ha
Aggregatie	Afwateringseenheid (gaf 90)
Weging	11,1111
Richting	-
Minimum	75
Grens Rood - Oranje	1,5
Grens Oranje - Groen	0,5
Grens Groen - Goud	0,25
Maximum	0

3 Economische kapitaal

3.1 Arbeid

3.1.1 Indicator 1: Arbeidsongeschiktheid

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	Het percentage arbeidsongeschikten; het aandeel personen met WAO uitkering en WIA uitkering in de potentiële beroepsbevolking.
Lange termijn doel	Werk is gezond: langdurig ziekteverzuim en uitstroom t.g.v. arbeidsongeschiktheid moet worden voorkomen
Relatie met lange termijn doel	Mensen kunnen beroep doen op verschillende wettelijke regelingen waar het gaat om arbeidsongeschiktheid. Onderscheid wordt gemaakt tussen de WAO (Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering), de Wajong (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) en de WAZ (Wet Arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen). In 2006 is de WAO vervangen door de WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen). De gebruikte indicator: het aandeel WAO-ers + WIA-ers in de potentiële beroepsbevolking.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	5,5
Grens Oranje – Groen	4,5
Grens Groen – Goud	3,5
Maximum	0

3.1.2 Indicator 2: Benutting arbeidspotentieel

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	Het percentage netto arbeidsparticipatie.
Lange termijn doel	Het arbeidspotentieel van de totale potentiële beroepsbevolking wordt benut.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator heeft aan in hoeverre het potentieel van de beroepsbevolking benut wordt.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	60
Grens Oranje – Groen	65
Grens Groen – Goud	70
Maximum	100

3.1.3 Indicator 3: Demografische druk

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 20 jaar en van 65 jaar of ouder ten opzichte van de personen in de zogenaamde 'productieve' leeftijdsgroep van 20 tot 65 jaar.
Lange termijn doel	De vraag naar en het aanbod van arbeid zijn in evenwicht, kwalitatief en kwantitatief.
Relatie met lange termijn doel	De leeftijdsopbouw van de bevolking zegt iets over de toekomstige verhouding tussen de werkzame bevolking en de totale bevolking en daarmee iets over de toekomstbestendigheid van de arbeidsmarkt. Een relatief oudere bevolking kan een probleem opleveren voor de toekomst doordat de verhouding werkenden/niet werkenden af zal nemen, dit is de zogenaamde afhankelijkheidsratio. Naarmate er minder sprake is van vergrijzing of juist meer sprake is van vergroening is een regionale arbeidsmarkt beter toegerust voor de toekomst. Het samenspel van voorgenoemde twee effecten noemen we demografische druk.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	-
Minimum	120
Grens Rood – Oranje	90
Grens Oranje – Groen	75
Grens Groen – Goud	60
Maximum	0

3.1.4 Indicator 4: Jeugdwerkloosheid

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	Percentage van de bevolking (15-25 jaar) dat werkloos is.
Lange termijn doel	Het onderwijs sluit aan op de maatschappelijke behoefte
Relatie met lange termijn doel	Om te toetsen of het onderwijs aansluit op de maatschappelijke behoefte is deze behoefte onder andere vertaald naar de economische behoefte op de arbeidsmarkt. Aan de hand van de indicator jeugdwerkloosheid wordt zicht verkregen op de mate waarop het onderwijs aansluit op de arbeidsmarkt.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	12,5
Grens Oranje – Groen	10
Grens Groen – Goud	7,5
Maximum	0

3.1.5 Indicator 5: Vergroening

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	Het aandeel van 15-25 jarigen in de totale bevolking.
Lange termijn doel	De vraag naar en het aanbod van arbeid zijn in evenwicht, kwalitatief en kwantitatief.
Relatie met lange termijn doel	De leeftijdsopbouw van de bevolking zegt iets over de toekomstige verhouding tussen de werkzame bevolking en de totale bevolking en daarmee iets over de toekomstbestendigheid van de arbeidsmarkt. Een relatief oudere bevolking kan een probleem opleveren voor de toekomst doordat de verhouding werkenden/niet werkenden af zal nemen, dit is de zogenaamde afhankelijkheidsratio. Naarmate er minder sprake is van vergrijzing of juist meer sprake is van vergroening is een regionale arbeidsmarkt beter toegerust voor de toekomst.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	10
Grens Oranje – Groen	12,5
Grens Groen – Goud	15
Maximum	100

3.1.6 Indicator 6: Werkgelegenheidsfunctie

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	Verhouding tussen het aantal banen en de beroepsbevolking.
Lange termijn doel	De vraag naar en het aanbod van arbeid zijn in evenwicht, kwalitatief en kwantitatief.
Relatie met lange termijn doel	Bij de werkgelegenheid gaat het om arbeid in een bepaalde gemeente en dit betreft zowel mensen die in die gemeente zelf wonen als mensen die van elders komen ("pendelen"). Bij de beroepsbevolking gaat het om mensen die in een gemeente wonen en deze kunnen zowel binnen als buiten die gemeente emplooi vinden. De verhouding tussen aanwezige werkgelegenheid en beroepsbevolking geeft aan of een gemeente per saldo arbeid "importeert" om de banen in de gemeente te vervullen of juist arbeid "exporteert" om aan de vraag in omliggende regio's te voldoen. De verhouding tussen beide grootheden wordt aangeduid met de term werkgelegenheidsfunctie en is een maat voor de kwantitatieve vraag/aanbod verhouding.
Eenheid	Banen/beroepsbevolking
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	80
Grens Oranje – Groen	100
Grens Groen – Goud	120
Maximum	250

3.1.7 Indicator 7: Werkloosheid

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Arbeid
Omschrijving indicator	Percentage van de beroepsbevolking die niet werkend werkzoekende is, ten opzichte van de totale beroepsbevolking.
Lange termijn doel	De vraag naar en het aanbod van arbeid zijn in evenwicht, kwalitatief en kwantitatief.
Relatie met lange termijn doel	Het werkloosheidpercentage zegt iets over het functioneren van de arbeidsmarkt. Een hoog werkloosheidpercentage duidt er op dat de arbeidsmarkt slecht functioneert, dat zowel het gevolg kan zijn van het in kwantitatief opzicht niet op elkaar aansluiten van vraag en aanbod, maar het kan ook betrekking hebben op het in kwalitatief opzicht niet goed op elkaar aansluiten van vraag en aanbod.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	14,286
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	8
Grens Oranje – Groen	5
Grens Groen – Goud	2
Maximum	0

3.2 Concurrentievermogen

3.2.1 Indicator 1: BRP per hoofd

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Concurrentievermogen
Omschrijving indicator	Het bruto binnenlands product (bbp) is het eindresultaat van de productieve activiteiten van de ingezeten productie-eenheden per inwoner.
Lange termijn doel	De economie is concurrerend, zowel nationaal als internationaal.
Relatie met lange termijn doel	De ontwikkeling van het BRP is een indicator voor de economische groei van een regio en daarmee ook voor de concurrentiepositie van een regio. Om de regio's onderling te kunnen vergelijken en ook vergelijkingen in de tijd te kunnen maken wordt gebruik gemaakt van het BRP per hoofd van de bevolking. De data is op het niveau van de COROP regio.
Eenheid	Euro
Aggregatie	COROP
Weging	33,333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	20000
Grens Oranje – Groen	40000
Grens Groen – Goud	60000
Maximum	100000

3.2.2 Indicator 2: Opheffingen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Concurrentievermogen
Omschrijving indicator	Percentage bedrijven die opheffen van het totaal aantal vestigingen.
Lange termijn doel	De economische structuur wordt permanent versterkt en vernieuwd door de komst van startende ondernemingen en zich nieuw in een gemeente vestigende ondernemingen.
Relatie met lange termijn doel	Er is sprake van opheffing van een bedrijf als de activiteiten niet door een ander bedrijf worden voortgezet. Daarmee meet deze indicator het aantal bedrijven dat ophoudt te bestaan door faillissement en het beëindigen van de bedrijfsvoering, en niet door fusies en overnames.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	33,333
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	9
Grens Oranje – Groen	7,5
Grens Groen – Goud	6
Maximum	0

3.2.3 Indicator 3: Aandeel startende bedrijven

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Concurrentievermogen
Omschrijving indicator	Percentage startende bedrijven ten opzichte van het totaal aantal vestigingen.
Lange termijn doel	De economische structuur wordt permanent versterkt en vernieuwd door de komst van startende ondernemingen en zich nieuw in een gemeente vestigende ondernemingen.
Relatie met lange termijn doel	Nieuwe bedrijven hebben een positieve invloed op de werkgelegenheid. Ook hebben nieuwe startende bedrijven een positieve invloed op de ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit. Dit zit hem niet zozeer in de eigen initiële arbeidsproductiviteit (deze is immers bij de start laag), maar vooral in hun positieve invloed op de structurele ontwikkeling van de arbeidsproductiviteit. Dit komt enerzijds doordat bestaande bedrijven hun gedrag aanpassen en anderzijds doordat startende ondernemingen in de tijd een snelle groei van de arbeidsproductiviteit laten zien. Nieuwe startende ondernemingen hebben vaak prikkelende en vernieuwende inzichten en dwingen daarmee bestaande bedrijven scherp te blijven, zich aan te passen aan de zich wijzigende concurrentieverhoudingen op hun markten.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	33,333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	9
Grens Oranje – Groen	12
Grens Groen – Goud	15
Maximum	100

3.3 Infrastructuur en bereikbaarheid

3.3.1 Indicator 1: Afstand tot openbaar vervoer

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Gemiddelde afstand tot bushaltes, tramhaltes of metrohaltes waar op weekdagen minimaal 2 bussen per uur stoppen tussen 07:00 en 20:00.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Het aantal mensen dat gebruik maakt van het openbaar vervoer zegt iets over de mogelijkheden die deze vorm van transport biedt. Wanneer er meer mensen dagelijks in het OV stappen leidt dat tot meer duurzaam vervoer en daarnaast tot minder filedruk op de wegen.
Eenheid	Meter
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	30000
Grens Rood – Oranje	1200
Grens Oranje – Groen	800
Grens Groen – Goud	400
Maximum	0

3.3.2 Indicator 2: Fietsklimaat

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Score voor fietsklimaat. Het fietsklimaat wordt door een aantal factoren bepaald, namelijk: Fietsmogelijkheden 8 & 80-jarigen, beleving, onderhoud, netwerk, infrastructuur, omrijdfactor, rotondes, 50 km/u-wegen en stedelijke dichtheid.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	De ontsluiting van het fietsverkeer is voor een gemeente een belangrijke indicator. Het wegennet wordt immers zwaar belast en zonder goede alternatieven voor de auto worden fileproblemen niet opgelost
Eenheid	Score
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	+
Minimum	1
Grens Rood – Oranje	3
Grens Oranje – Groen	3,5
Grens Groen – Goud	4
Maximum	5

3.3.3 Indicator 3: Filezwaarte

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	De filezwaarte is de lengte van de file x fileduur. Deze filezwaarte wordt gedeeld door het aantal kilometer rijksweg en provinciale weg.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Een goede doorstroming op de rijkswegen zorgt voor een beter bereikbare markt en arbeidsmarkt wanneer de wegen dichtslibben heeft dit grote gevolgen voor de bedrijvigheid, bereikbaarheid en mogelijkheden van bedrijven en instellingen.
Eenheid	Minuten/jaar
Aggregatie	COROP
Weging	10
Richting	-
Minimum	6000
Grens Rood – Oranje	1825
Grens Oranje – Groen	1095
Grens Groen – Goud	365
Maximum	0

3.3.4 Indicator 4: Glasvezel aansluitingen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Percentage woningen dat zonder veel inspanningen (direct) aangesloten kan worden op een glasvezelkabel (inclusief de woningen die al glasvezel hebben tot in de meterkast). Dit wordt bijgehouden door Stratix.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Een goede bereikbaarheid houdt niet op bij fysieke mogelijkheden tot transportatie. Zeker in de rap globaliserende en digitaliserende markt waar we nu in zitten. Hierbij zijn snelle digitale internetverbindingen niet alleen van groot belang, maar zorgen ze ook voor belangrijke vestigingsvoorwaarden voor bedrijven.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	10
Grens Oranje – Groen	50
Grens Groen – Goud	90
Maximum	100

3.3.5 Indicator 5: Ontsluiting hoofdwegen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Afstand tot een oprit van een hoofdverkeersweg.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Naast de ontsluiting van het openbaar vervoer is voor een gemeente tevens de ontsluiting van het wegennet een relevante indicator. De bereikbaarheid van wegen is voor zowel inwoners als bedrijven van vitaal belang.
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	2
Grens Oranje – Groen	1,5
Grens Groen – Goud	1
Maximum	0

3.3.6 Indicator 6: Laadpalen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Aantal (semi)publieke laadpunten per 1.000 personenauto's
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen en instellingen dienen goed bereikbaar te zijn, ook met een elektrisch voertuig. Om rijden met schone (elektrische) voertuigen mogelijk en aantrekkelijk te maken, moeten er voldaan worden aan de voorwaarden om elektrisch te kunnen rijden. Zo is het van belang dat er genoeg (semi-) publieke laadpalen beschikbaar zijn, om ook voor langere afstanden elektrisch rijden te bemoedigen.
Eenheid	Aantal per 1.000 personenauto's
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	1,5
Grens Oranje – Groen	5
Grens Groen – Goud	12,5
Maximum	50

3.3.7 Indicator 7: Ontsluiting bedrijventerreinen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Multimodale ontsluiting bedrijventerreinen.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	De ontsluiting via verschillende kanalen is voor het bedrijfsleven een belangrijke indicator. Het wegennet wordt immers zwaar belast en zonder goede alternatieven voor de auto worden fileproblemen niet opgelost. Parkeren speelt daarnaast ook een belangrijke rol voor de ontsluiting van de verschillende bedrijventerreinen. Tevens met het oog op multimodale ontsluiting.
Eenheid	Score
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	20
Grens Oranje – Groen	40
Grens Groen – Goud	60
Maximum	100

3.3.8 Indicator 8: Schone voertuigen bedrijven

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Percentage elektrische bedrijfsauto's, geregistreerd bij eigenaar.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Schone auto's spelen in op de wens van duurzame mobiliteit. Bedrijven, voorzieningen en instellingen dienen bereikbaar te zijn, maar dit mag niet ten koste gaan van duurzaamheid. Schone auto's lopen hierin voorop door een laag verbruik aan fossiele brandstoffen, en een lage uitstoot.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	1
Grens Oranje – Groen	2
Grens Groen – Goud	10
Maximum	100

3.3.9 Indicator 9: Schone voertuigen particulier

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Percentage elektrische personenauto's (BEV en PHEV), geregistreerd bij eigenaar.
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	Schone auto's spelen in op de wens van duurzame mobiliteit. Bedrijven, voorzieningen en instellingen dienen bereikbaar te zijn, maar dit mag niet ten koste gaan van duurzaamheid. Schone auto's lopen hierin voorop door een laag verbruik aan fossiele brandstoffen, en een lage uitstoot.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	2,5
Grens Oranje – Groen	10
Grens Groen – Goud	25
Maximum	100

3.3.10 Indicator 10: Ontsluiting treinstations

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Infrastructuur en bereikbaarheid
Omschrijving indicator	Afstand tot treinstation
Lange termijn doel	Bedrijven, voorzieningen, instellingen en economische centra zijn goed bereikbaar dan wel ontsloten zijn via de weg, het spoor, het water, de lucht en de ICT.
Relatie met lange termijn doel	De ontsluiting van het openbaar vervoer is voor een gemeente een belangrijke indicator. Het wegennet wordt immers zwaar belast en zonder goede alternatieven voor de auto worden fileproblemen niet opgelost
Eenheid	Km
Aggregatie	Gemeente
Weging	10
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	10
Grens Oranje – Groen	5
Grens Groen – Goud	2,5
Maximum	0

3.4 Kennis

3.4.1 Indicator 1: Capaciteit WO/HBO

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Kennis
Omschrijving indicator	Percentage ingeschreven WO en HBO studenten van de totale bevolking.
Lange termijn doel	De kennisinfrastructuur is van een hoog niveau en ondersteunt de bedrijvigheid.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator geeft de verspreiding van kennis weer. Voor ondernemingen zijn het opleidingsniveau en de vaardigheden van de beroepsbevolking zeer belangrijk. Voor een goed ontwikkeld bedrijfsleven is de toegang tot hoogwaardige kennis en gekwalificeerd personeel van groot belang. Een grote capaciteit van het WO/HBO in de omgeving zorgt voor voldoende nieuw, hoogopgeleid personeel voor ondernemingen.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	33,333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	2
Grens Oranje – Groen	3
Grens Groen – Goud	5
Maximum	100

3.4.2 Indicator 2: High- en mediumtech werkgelegenheid

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Kennis
Omschrijving indicator	Percentage werkzame personen in de high- en mediumtech industrie ten opzichte van de beroepsbevolking.
Lange termijn doel	Het creatieve, adaptieve en innovatieve vermogen van werknemers en werkgevers van en in bedrijven en organisaties als geheel, wordt voortdurend versterkt.
Relatie met lange termijn doel	De high- en mediumtech industrie zijn afhankelijk van hoogopgeleid personeel. Er is een wisselwerking tussen de aanwezigheid van deze kennisintensieve industrieën en het opleidingsniveau van de bevolking. Deze industrieën vestigen zich daar waar veel menselijk kapitaal aanwezig is, maar maakt de regio ook aantrekkelijk voor hoogopgeleiden als ze daar gevestigd is.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	33,333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	3,5
Grens Oranje – Groen	7
Grens Groen – Goud	14
Maximum	100

3.4.3 Indicator 3: Aandeel hoogopgeleiden

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Kennis
Omschrijving indicator	Percentage hoogopgeleiden (HBO of WO) van de totale bevolking.
Lange termijn doel	De kennisinfrastructuur is van een hoog niveau en ondersteunt de bedrijvigheid.
Relatie met lange termijn doel	Een stijging van het opleidingsniveau van de (beroeps)bevolking is een belangrijke maatschappelijke ontwikkeling. Het aandeel hoogopgeleide mensen in de beroepsbevolking geeft als het ware aan hoe kennisintensief de in de regio aanwezige productiefactor arbeid is. Een hoog opgeleide beroepsbevolking heeft als voordeel dat de factor arbeid in een regio beter in staat zal zijn aan de steeds hogere eisen van de werkgevers te voldoen in vergelijking met regio's met een laag geschoolde beroepsbevolking. Kennisintensieve arbeid levert over het algemeen een hogere arbeidsproductiviteit op.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	33,333
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	20
Grens Oranje – Groen	25
Grens Groen – Goud	30
Maximum	100

3.5 Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden

3.5.1 Indicator 1: Netto/bruto verhouding bedrijventerreinen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden
Omschrijving indicator	Verhouding bedrijfsvloeroppervlak ten opzichte van het uitgegeven grondoppervlak van het bedrijventerrein.
Lange termijn doel	De beschikbare ruimte voor bedrijvigheid wordt optimaal beheerd: zuinig met ruimte en aangepast aan de tijd.
Relatie met lange termijn doel	Deze indicator is opgenomen in de studie om een maat van zuinig ruimtegebruik te kunnen aanduiden met behulp van een kwantitatieve methode. De netto/bruto verhouding is de verhouding tussen het aantal uitgeefbare hectares bedrijventerrein en de totale oppervlakte van het bedrijventerrein. Naarmate de verhouding netto/bruto hoger is, gaat de hoeveelheid uitgeefbare ruimte gepaard met minder bruto ruimtebeslag. Omdat, zeker in Nederland, ruimte schaars is speelt de netto/bruto verhouding een belangrijke rol in de voorraad Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	65
Grens Oranje – Groen	75
Grens Groen – Goud	85
Maximum	100

3.5.2 Indicator 2: Verouderd bedrijventerrein

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden
Omschrijving indicator	Percentage verouderd bedrijventerrein ten opzichte van het totale (bruto) oppervlakte bedrijventerrein.
Lange termijn doel	De beschikbare ruimte voor bedrijvigheid wordt optimaal beheerd: zuinig met ruimte en aangepast aan de tijd.
Relatie met lange termijn doel	Voor gemeenten en provincies is het vaak (financieel) aantrekkelijker om een nieuw bedrijventerrein aan te leggen dan een bestaand bedrijventerrein op te knappen. Dit kan ervoor zorgen dat bestaande bedrijventerreinen op termijn verloederen, wat voor de bedrijven gevestigd op het verouderde bedrijventerrein kan leiden tot omzetverlies en imagoschade. Eventueel zijn de bedrijven gedwongen te verhuizen met potentieel negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid in een gemeente. Daarnaast zorgt het overaanbod van ruimte op bedrijventerreinen voor lage grondprijzen, verspilling van ruimte en landschapsvervuiling.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	50
Grens Oranje – Groen	20
Grens Groen – Goud	5
Maximum	0

3.5.3 Indicator 3: Voorraad bedrijventerreinen

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden
Omschrijving indicator	Percentage terstond uitgeefbaar bedrijventerrein ten opzichte van het totale (bruto) oppervlak bedrijventerrein.
Lange termijn doel	Er is voldoende ruimte (terreinen, bedrijfspanden) beschikbaar voor bedrijvigheid.
Relatie met lange termijn doel	Voor de ontwikkeling van de bedrijvigheid, in het bijzonder voor nieuw aan te trekken bedrijven van buiten de gemeente en voor bedrijven die op hun huidige locatie te krap in hun ruimtelijke jasje zitten, is het van belang dat er voldoende ruimte beschikbaar is voor bedrijventerreinen. Als indicator is daarom gebruik gemaakt van het aanbod uitgeefbaar bedrijventerrein, en tegelijkertijd van de snelheid waarmee het bedrijventerrein wordt uitgegeven. Hierbij wordt zowel het gemeentelijk aanbod als het particuliere aanbod meegerekend. Een gemeente scoort het best wanneer deze met de huidige uitgavesnelheid en uitgeefbaar terrein nog exact 10 jaar vooruit kan.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	+
Minimum	0
Grens Rood – Oranje	1
Grens Oranje – Groen	7,5
Grens Groen – Goud	15
Maximum	100

3.5.4 Indicator 4: Leegstaand kantoorruimte

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden
Omschrijving indicator	Percentage leegstaande kantoren.
Lange termijn doel	De beschikbare ruimte voor bedrijvigheid wordt optimaal beheerd: zuinig met ruimte en aangepast aan de tijd.
Relatie met lange termijn doel	Een groot aanbod van kantoorruimte heeft een keerzijde als de vraag het aanbod niet volgt: leegstand. Een kleine hoeveelheid kantoorruimte die leeg staat is niet slecht, die zorgt voor flexibiliteit op de markt van kantoorruimte. De vraag naar kantoorruimte daalt niet alleen door de slechte economische omstandigheden, ook “het nieuwe werken” zorgt ervoor dat er minder kantoorruimte nodig is. Leegstaande kantoren kunnen verloederen en een negatief effect hebben op de kantoren in de omgeving en de buurt.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	12,5
Grens Oranje – Groen	7,5
Grens Groen – Goud	2,5
Maximum	0

3.5.5 Indicator 5: Leegstaand winkelruimte

Kapitaal	Economisch kapitaal
Voorraad	Ruimtelijke vestigingsvoorwaarden
Omschrijving indicator	Percentage leegstaande winkels.
Lange termijn doel	De beschikbare ruimte voor bedrijvigheid wordt optimaal beheerd: zuinig met ruimte en aangepast aan de tijd.
Relatie met lange termijn doel	Naast de beschikbare ruimte voor bedrijven in de vorm van kantoren en bedrijventerreinen is ook de retail van groot belang. De opkomst van internetbedrijven in combinatie met de economische crisis heeft geleid tot een fors aantal leegstaande verkooppunten.
Eenheid	Percentage
Aggregatie	Gemeente
Weging	20
Richting	-
Minimum	100
Grens Rood – Oranje	12,5
Grens Oranje – Groen	7,5
Grens Groen – Goud	2,5
Maximum	0

OPGERICHT IN
1947

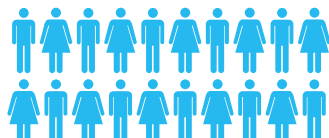
GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

30

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

SPECIFIEKE THEMA'S

- > VEERKRACHT
- > RUIMTE EN ENERGIE
- > OMGEVING
- > ARBEID
- > CULTUUR
- > ERFGOED
- > MIGRATIE
- > PARTICIPATIE
- > JEUGD
- > STURING

ONZE OPDRACHTGEVERS

- > PROVINCIES
- > GEMEENTEN
- > ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- > FONDSEN

HET
pon | telos

Over het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 30 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl